

APSTIPRINU
Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta direktore

L.Cipule

2020. gada 20. aprīlī

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTA 2019. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga, 2020

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA

NMP dienesta kolektīvs

APKOPOJA UN SASTĀDĪJA

Attīstības plānošanas departaments

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Laktas iela 8

Rīga, LV-1013

Tālr.: 6 7337000

Fakss: 6 7709176

e-pasts: nmpd@nmpd.gov.lv

Satura rādītājs

1. Pamatinformācija.....	6
1.1 Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss.....	6
1.2 NMP dienesta funkcijas, uzdevumi un prioritātes 2019. gadā.....	6
1.3 Īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas).....	6
1.4 Informācija par Stratēģijā noteikto mērķu un rezultatīvo rādītāju izpildes atspoguļošanu.....	7
2. NMP dienesta darbību raksturojošo rādītāju izpildes analīze.....	7
2.1 NMP dienestam saistošie normatīvie akti, kuros 2019. gadā NMP dienests sniedza priekšlikumus grozījumiem.....	7
2.2 Brigāžu nodrošinājums ar OMT.....	7
2.3 Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu pilnveidošana, uzturēšana un novērtēšana.....	9
2.3.1 Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana.....	9
2.3.2 NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes.....	9
2.3.3 Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana.....	10
2.3.4 Sniegtās NMP kvalitātes uzraudzība un izvērtēšana un pacientu drošība.....	11
2.4 Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums.....	12
2.5 Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nodrošinājums un attīstība.....	13
2.6 Infrastruktūras attīstība un darba vides uzlabošana.....	13
2.7 ĀS gatavības nodrošināšanas jomā.....	14
2.8 KM sistēmas darbības plānošana un organizēšana.....	15
2.9 Starptautiskā un pārrobežu sadarbība.....	17
2.9.1 Starptautiskā sadarbība KM jomā.....	17
2.9.2 Starptautiskā sadarbība NMP jomā.....	18
2.10 Pirmās palīdzības apmācības organizēšana valstī.....	18
2.11 Valsts materiālo rezervju jomā paveiktais 2019. gadā.....	20
2.12 Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos.....	21
2.13 Medicīniskā transportēšana uz/no ārvalstīm.....	22
2.14 Norēķini par NMP dienesta sniegtajiem medicīniskajiem maksas pakalpojumiem.....	22
2.15 NMP dienesta pamatdarbības rādītāju izpildes analīze.....	23
2.15.1 NMP brigāžu darba rādītāji.....	23
2.15.2 OVC darbība.....	30

2.15.3	SMC darbība.....	31
3.	Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	36
3.1	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2019. gadā, EUR	36
3.2	Starptautisko investīciju ieguldījumu programmu projekti	38
4.	Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai	40
4.1	Kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošana	40
4.2	Vadības audits un iekšējā kontrole	40
5.	NMP dienesta personāls	40
5.1	Personāla raksturojums.....	40
5.2	Personāla novērtēšana.....	44
6.	Komunikācija ar sabiedrību.....	44
7.	Nozīmīgākie notikumi 2019. gadā	47
8.	2020. gadā plānotās aktivitātes.....	49

Tekstā lietotie saīsinājumi

ASV – Amerikas Savienotās Valstis

ĀMS – ārkārtas medicīniskā situācija

ĀS – ārkārtas situācija

BAC – brigāžu atbalsta centrs

CFLA – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

CSDD – Ceļu satiksmes drošības direkcija

CSN – Ceļu satiksmes negadījums

EK – Eiropas Komisija

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

ES – Eiropas Savienība

ESF – Eiropas Sociālais fonds

HORIZON HOP – darbinieku pašapkalpošanās portāls

IeM – Iekšlietu ministrija

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

IS – informācijas sistēma

IS Emy - NMP dispečerizācijas risinājums

KM – katastrofu medicīna

KRC – Kurzemes reģionālais centrs

LR – Latvijas Republika

LRC – Latgales reģionālais centrs

MK – Ministru kabinets

MK noteikumi Nr. 60 - 2009. gada 20. janvāra MK noteikumi Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām”

MK noteikumi Nr. 413 - 2010. gada 5. maija MK noteikumi Nr. 413 "Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem"

MK noteikumi Nr. 494 2012. gada 10. jūlija MK noteikumi Nr.494 „Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu”

MK noteikumi Nr. 555 – 2018. gada 28. augusta MK noteikumi Nr.555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība”

MK noteikumi Nr. 557 - 2012. gada 14. augusta MK noteikumi Nr.557 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā”

MKKVC – Medicīniskās kvalitātes un kvalifikācijas vadības centrs

MR – metodiskās rekomendācijas

NATO – Ziemeļatlantijas līguma organizācija

NBS – Nacionālie bruņotie spēki

NMP – neatliekamā medicīniskā palīdzība

NMP dienests – Neatliekamās medicīniskā palīdzības dienests

Nolikums - 2009. gada 15. decembra MK noteikumi Nr.1480 "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums”

NVD – Nacionālais veselības dienests

OMT – operatīvais medicīniskais transportlīdzeklis

OVC – Operatīvās vadības centrs

OVP – obligātā veselības pārbaude

PMV – plaušu mākslīgā ventilācija

PVO – Pasaules Veselības organizācija

RC – reģionālais centrs

RRC – Rīgas reģionālais centrs

RVS – resursu vadības sistēma

SMC – Specializētās medicīnas centrs

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

Stratēģija – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības stratēģija līdz 2021. gadam

SVAN – Starptautiskie veselības aizsardzības noteikumi

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VC – vadības centrs

VDD – Valsts drošības dienests

VI – Veselības inspekcija

VKM – Valsts katastrofu medicīna

VM – Latvijas Republikas Veselības ministrija

VMR – valsts materiālās rezerves

VP – Valsts policija

VRC – Vidzemes reģionālais centrs

VUGD – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

ZRC – Zemgales reģionālais centrs

1. Pamatinformācija

1.1 Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss

NMP dienests ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku NMP un KM jomā.

1.2 NMP dienesta funkcijas, uzdevumi un prioritātes 2019. gadā

NMP dienesta funkcijas ir:

- organizēt un nodrošināt NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā;
- organizēt un nodrošināt specializēto neatliekamo medicīnisko palīdzību, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz pieejamās medicīniskās palīdzības iespējas ārstniecības iestādē;
- organizēt apmācības NMP un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī KM;
- plānot KM sistēmas darbību, organizēt un nodrošināt NMP ĀMS un katastrofās, kā arī gadījumā, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas;
- glabāt medicīnisko ierīču un medikamentu VMR.

Lai īstenotu Nolikumā minētās funkcijas, NMP dienestam ir vairāki uzdevumi - plānot, vadīt, koordinēt un sniegt NMP iedzīvotājiem ikdienā, ĀMS un katastrofās, plānot, organizēt un nodrošināt NMP pēc ārstniecības iestādes pieprasījuma, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas, nodrošināt NMP dienesta personāla apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu, apmācīt pirmās palīdzības pasniedzējus, sadarbībā ar pašvaldībām koordinēt ārstniecības iestāžu KM plānu izstrādāšanu, nodrošināt operatīvo medicīnisko rezervju veidošanu, uzturēšanu un atjaunošanu u.c.

2019. gada darba plānā tika izvirzītas sekojošas NMP dienesta darbības prioritātes un rīcības virzieni:

1. Cilvēkresursu nodrošinājums un attīstība
2. NMP sniegšanas kvalitātes uzlabošana un pacientu drošības nodrošināšana
3. NMP infrastruktūras un tehnoloģiju attīstība
4. Gatavības paaugstināšana ĀS

1.3 Īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)

- 39.04.00 “Neatliekamā medicīniskā palīdzība”
- 62.08.00 “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020)”
- 63.07.00 “Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2014-2020)”
- 69.07.00 “Mērķa “Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)”
- 69.21.00 “Atmaksas valsts pamatbudžetā par mērķa “Eiropas Teritoriālā sadarbība” finansējumu (2014-2020)”
- 70.07.00 “Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana”
- 99.00.00 “Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums

1.4 Informācija par Stratēģijā noteikto mērķu un rezultatīvo rādītāju izpildes atspoguļošanu

Pamatojoties uz Stratēģijā un MK noteikumos Nr. 413 minēto, šajā publiskajā pārskatā iekļauta Stratēģijā izvirzīto mērķu, rezultatīvo rādītāju un galveno uzdevumu izpildes analīze par 2019. gadu. Informācija atspoguļota, **izcelot to treknrakstā un pasvītrotot**. Visi Stratēģijā iekļautie rezultatīvie rādītāji par 2019. gadu, salīdzinot plānotos rādītājus ar faktiskajiem, attēloti pielikumā „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības stratēģijas līdz 2021. gadam rezultatīvie rādītāji 2019. gadā”. **Stratēģijā izvirzīto mērķu rezultatīvie rādītāji par 2019. gadu lielākoties ir izpildīti, jo rādītāji, kurus bija paredzēts mērīt par 2019. gadu, sasniegti par 84,4% (38 no 45 rādītājiem).**

2. NMP dienesta darbību raksturojošo rādītāju izpildes analīze

2.1 NMP dienestam saistošie normatīvie akti, kuros 2019. gadā NMP dienests sniedza priekšlikumus grozījumiem

NMP dienests 2019. gadā sniedza VM vairākus priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos:

- Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā ar mērķi paredzēt iespēju NMP dienestam savlaicīgi saņemt informāciju par plānotiem publiskiem pasākumiem;
- MK noteikumos Nr.60 ar mērķi pilnveidot noteikumos iekļautās normas atbilstoši nozares speciālistu ierosinājumiem saistībā ar obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm;
- Pārskata periodā NMP dienests savas kompetences ietvaros ir sniedzis arī atzinumu un ierosinājumus par jauno Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumprojektu, kā arī viedokli un priekšlikumus grozījumiem MK 2010. gada 30. novembra noteikumos Nr.1075 “Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs”.

2.2 Brigāžu nodrošinājums ar OMT

2019. gadā NMP dienests turpināja OMT parka atjaunošanu, saņemot 21 jaunu OMT (no kopējā 35 OMT iepirkuma, kuram pirmos 14 OMT saņēma 2018. gadā), kā arī iegādājās vienu jaunu OMT SMC neonatologu brigādes nodrošinājumam. Diemžēl viens no jaunajiem OMT 2019. gada maijā, pie nobraukuma nepilni 15 tūkstoši kilometru, tika iznīcināts CSN.

Kā redzams sekojošās tabulās (skat. 1. un 2. tabulu), neskatoties uz NMP dienestā veiktajiem pasākumiem OMT parka atjaunošanai un izsaukumu skaita samazināšanai, OMT parks turpina novēcot, jo uz 194 NMP dienesta RC brigādēm bija tikai 118 transportlīdzekļi, kuriem nobraukums nepārsniedza 300 000 km.

Struktūrvienība	RRC	KRC	ZRC	VRC	LRC	SMC	Kopā OMT
Līdz 5 gadiem	71	19	24	28	28	6	176
No 6-7 gadiem	6	17	19	16	14	1	73
Vairāk par 7 gadiem	8	5	10	10	11	8	52
Kopā:	85	41	53	54	53	15	301

1.tabula. OMT vecuma struktūra 2019. gadā

Struktūrvienība	RRC	KRC	ZRC	VRC	LRC	SMC	Kopā OMT
Līdz 300 tk. km	64	11	16	11	16	7	125
No 300-400 tk. km	11	10	13	11	19	2	66
Vairāk par 400 tk. km	10	20	24	32	18	6	110
Kopā:	85	41	53	54	53	15	301

2.tabula. OMT kopējā nobraukuma struktūra (odometru rādījumi uz 31.12.2019.) 2019. gadā

Pat pieskaitot klāt OMT ar nobraukumu līdz 400 000 km, veidojas vismaz 12 OMT deficīts pret plānoto brigāžu skaitu. Šis iemesls **būtiski palielina NMP dienesta izdevumus OMT parka uzturēšanai un ekspluatācijai**, turklāt prognozējams, ka arī turpmākajos gados OMT parka savlaicīgai un pietiekamai atjaunošanai NMP dienesta rīcībā esošie līdzekļi būs nepietiekami, un **steidzami nepieciešams rast iespēju piesaistīt papildus finansējumu**.

Saskaņā ar apkopotajiem ceļazīmju datiem par 2019. gadu, NMP dienesta rīcībā esošo transportlīdzekļu (OMT un saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļi) **nobraukums**, salīdzinot ar 2018. gadu, **ir samazinājies par 7,3%**. Vidējā degvielas cena, salīdzinot ar 2018. gadu, ir samazinājusies par 0,02 EUR/litrā jeb -1,6%. Nobraukuma un degvielas cenas samazinājums, salīdzinot ar 2018. gadu, kopumā veido 9,6% samazinājumu jeb par 190 783,59 litriem iegādātajai degvielai un attiecīgi par 11,1% jeb par 245 565,77 EUR mazāku izmaksu kopsummu degvielas iegādei.

2019. gada OMT dīkstāvju dati analizēti šādās IS Emy fiksētajos brigāžu statusos: brigāde avarējusi, nav OMT, OMT maiņa, remonts. **Kopējais visu RC dīkstāvju apjoms uz vienu brigādi mēnesī bija 1,8 h/mēnesī, iekļaujoties kvalitātes rādītāja noteiktajā divu stundu limitā. Kopējais fiksētais dīkstāvju laiks ir par 4,1% mazāks nekā 2018. gadā.**

2019. gadā kopā **fiksēti 109 CSN** – 39 sadursmes ar citu transportlīdzekli, 29 sadursmes ar dzīvniekiem, 41 negadījums, kas saistīts ar nobraukšanu no ceļa vai uzbraukšanu šķērslim, kas ir **par 12% mazāk nekā 2018. gadā** fiksētais kopējais CSN skaits. Diemžēl vairāki 2019. gada negadījumi ir saistīti ar smagām sekām.

OMT vadītāju apmācību un kvalifikācijas sistēmas pilnveidošanai 2019. gadā tika veikti šādi pasākumi:

- noorganizētas konferences RRC, LRC, KRC un SMC OMT vadītājiem par ceļu satiksmes drošības u.c. jautājumiem;
- pieejamā finansējuma apjomā organizētas drošas autovadīšanas apmācības (2019. gadā apmācīti 64 darbinieki, t.sk. ārstniecības personas, kas plāno vadīt OMT).

Lai nodrošinātu NMP dienesta OMT parka piemērošanu divu ārstniecības personu brigādēm bez OMT vadītāja, izveidota darba grupa par mazāku gabarītu OMT izveidi un izveidots uzskatāms potenciālā divu ārstniecības personu OMT pacientu nodalījuma makets, taču turpinās darbs pie medicīnisko iekārtu un cita aprīkojuma izvērtējuma šāda tipa OMT. Detalizētu tehnisko specifikāciju plānots izstrādāt 2020. gadā un, kā arī, iespējams, uzsākt iepirkuma procedūru.

2019. gadā vienkāršota saimniecisko transportlīdzekļu un SMC OMT ceļazīmju sagatavošana. Pilnveidots ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu uzraudzības process.

2.3 Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu pilnveidošana, uzturēšana un novērtēšana

2.3.1 Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana

MKKVC, pamatojoties uz Nolikuma 3.2. un 4.11. apakšpunktā noteikto un saskaņā ar MK noteikumu Nr.60 73.punktā, kā arī MK noteikumu Nr.557 6.9.apakšpunktā noteikto, veic personāla, kas nodrošina NMP, apmācību, kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu.

NMP sniegšanu nodrošinošā NMP dienesta personāla apmācība un kvalifikācijas uzturēšana 2019. gadā tika organizēta un noritēja atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam. MKKVC ārsta–eksperta sagatavoto RC praktisko treniņu vadītāju vadītajos praktiskajos treniņos nepieciešamās prasmes NMP nodrošināšanā un medicīnisko manipulāciju veikšanā pilnveidoja **1569** personas, savukārt **298** personas pilnveidoja zināšanas elektrokardioloģijā. Saskaņā ar iekšējos un ārējos normatīvajos aktos noteikto, pilnveidota kvalifikācija **797** personām - **788** OMT vadītājiem un **9** NMP brigādes sastāvā esošajām otrajām personām.

MKKVC speciālisti, nolūkā nodrošināt ārstniecības personu un OMT vadītāju kvalifikācijas uzturēšanas un pilnveidošanas pasākumu norises kvalitāti, organizēja un nodrošināja šādu semināru norisi:

- seminārs „Praktiskie treniņi medicīniskā aprīkojuma un individuālo aizsardzības līdzekļu pielietošanā” praktisko treniņu vadītājiem;
- seminārs „Praktiskie treniņi KPR veikšanā, NMP nodrošināšanai pacientiem ar akūtu kardiālu patoloģiju un NMP nodrošināšanai speciālajās situācijās” praktisko treniņu vadītājiem;
- seminārs mācību programmas „**Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem**” pasniedzējiem;
- seminārs NMP dienesta ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes komisijas locekļiem par komisijas darba organizēšanu un ārstniecības personu ikgadējo kvalifikācijas pārbaūžu rezultātu vērtēšanas principiem 2019. gadā;
- seminārs RC/OVC vadītājiem un vietniekiem, ārstiem – ekspertiem, galvenajiem speciālistiem ārstniecības kvalitātes jautājumos BAC vadītājiem, NMP punktu galvenajiem un vecākajiem ārsta palīgiem par sasniegto un plānoto NMP nodrošinošā personāla kvalifikācijas uzturēšanas un pilnveidošanas, medicīniskās kvalitātes un pacientu drošības sistēmu ieviešanā un pilnveidošanā.

MKKVC speciālisti, lai uzturētu un pilnveidotu NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikāciju, 2019. gadā piedalījās NMP dienesta RC ārstniecības personu konferencēs, lasot lekcijas un prezentējot NMP dienestam aktuālus neatliekamās medicīnas un pacientu drošības jautājumus.

2.3.2 NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes

Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, **2019. gadā kopumā 1402 ārstniecības personām tika veiktas kvalifikācijas pārbaudes**, t.sk., **1380** ārstniecības personām tika veiktas pirmreizējas kvalifikācijas pārbaudes, bet **22** ārstniecības personām kvalifikācijas pārbaude bija jāveic atkārtoti. Ņemot vērā ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes sarežģītību, NMP dienesta ārstniecības personām, kuras sekmīgi veica ikgadējo

kvalifikācijas pārbaudi, 2019. gadā tika piešķirti 20 tālākizglītības punkti. Tāpat 2019. gadā ir veikta 45 ārstu kompetenču atbilstības novērtēšana.

2.3.3 Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana

Lai paaugstinātu dažādās situācijās pacientiem sniegtās NMP kvalitāti un pacientu drošību, MKKVC, saskaņā ar tā reglamentā noteikto, pārskata periodā veica šādu MR/ieteikumu un informatīvo materiālu, kas saistīti ar vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešanu, aktualizēšanu vai sagatavošanu:

- MR 001 „Ieteikumi NMP nodrošināšanai asiņošanas placentārajā periodā un primāras pēcdzemdību asiņošanas gadījumā pirmsslimnīcas etapā”;
- MR 003 „Metodiskās rekomendācijas NMP nodrošināšanai insulta pacientiem”
- MR 005 „Ieteikumi NMP nodrošināšanai apdeguma traumu guvušiem pacientiem”;
- MR 006 „Informatīvs materiāls par NMP dienesta brigāžu ekipējumā esošo medikamentu lietošanu”;
- MR 007 „Ieteikumi neatliekamai medicīniskai palīdzībai pacientiem iespējamās gripas gadījumā”;
- MR 008 „Metodiskās rekomendācijas augšstilba kaula diafīzes lūzuma imobilizācijai ar trakcijas šīnu”;
- MR 016 „Ieteikumi vardarbībā cietuša bērna atpazīšanai”;
- MR 013 „Ieteikumi defibrilatoru / monitoru pielietošanā”;
- MR 014 „Ieteikumi elpošanas nodrošināšanas un skābekļa pievades aprīkojuma pielietošanai”;
- MR 017 „Ieteikumi traumu guvuša pacienta aprūpei izmantojamā aprīkojuma pielietošanai”;
- MR 019 „Ieteikumi vakuuma sūkņu lietošanai”.

Pārskata periodā tika aktualizētas arī vairākas procedūras, kas saistītas ar vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešanu, kā arī medicīniskās dokumentācijas noformēšanu:

- NMP 2.5. “Neatliekamās medicīniskās palīdzības pavadlapas (veidlapa Nr.114/u) noformēšanas kārtība”;
- ATB 5.3. “Rezidentu apmācības organizēšanas un nodrošināšanas kārtība”;
- ATB 5.4. “NMP dienesta nodrošinātās neatliekamās medicīniskās palīdzības kvalitātes uzraudzība, izvērtēšana un analīze”;
- ATB 5.5. “Amata pretendentu –ārstu, kompetenču (teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu) atbilstības, NMP brigādes/ārsta brigādes vadītāja pienākumu veikšanai, novērtēšanas kārtība”;
- ATB 5.6. “Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārstniecības personām un medicīnas studentiem, kas nodarbināti NMP dienestā, tiek nodrošināti praktiskie treniņi un konsultācijas”;
- ATB 5.9.” Kārtība, kādā medicīnas studentiem Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā tiek organizēta un nodrošināta prakse”;
- VAD 12 “Kārtība, kādā tiek reģistrēti un analizēti ar pacientu drošību saistītie atgadījumi ziņošanas – mācīšanās sistēmā”.

Turklāt 2019. gadā tika aktualizēta procedūra – NMP 4.21. "Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā tiek īstenota mentordarbība neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes ārstniecības personām un medicīnas asistentiem". 2019. gadā 14 NMP dienesta mentori pilnveidoja savas zināšanas un prasmes mentora pienākumu veikšanai Eiropas Sociālo fondu finansētā mācību programmā „Ārstniecības personu mentoru sagatavošana”.

2.3.4 Sniegtās NMP kvalitātes uzraudzība un izvērtēšana un pacientu drošība

Saskaņā ar iekšējos un ārējos normatīvajos aktos noteikto, MKKVC veica RC atbildīgo personu par sniegtās NMP kvalitātes vērtēšanu darba rezultātu uzskaiti un analīzi. Vienlaikus MKKVC speciālisti analizēja pacientiem pirmslimnīcas etapā noteikto diagnožu atbilstību slimnīcās noteiktajām diagnozēm, ņemot vērā ierakstus izsaukumu elektroniskajās kartēs un informāciju, kas tika saņemta no slimnīcām.

2019. gadā neatlaidīgi un sistemātiski tika strādāts pie medicīniskās kvalitātes un pacientu drošības sistēmu veidošanas. Par izaicinājumu kļuva atbilstošas kvalifikācijas ārstniecības personu piesaistīšana ārstu – ekspertu un galveno speciālistu amatam kvalitātes jautājumos. Lielākās grūtības radīja sniegtās NMP kvalitātes uzraudzības rezultātu apkopošana un to izvērtēšana saistībā ar ierobežotām IKT iespējām.

Lai izpildītu Stratēģijā noteikto mērķi nodrošināt kvalitatīvu un pacientiem drošu NMP pirmslimnīcas etapā, izvirzīti vairāki rezultatīvie rādītāji, no kuriem gandrīz visi par 2019. gadu ir izpildīti:

- **NMP brigādes ir spējušas nodrošināt, ka ārpusstacionāra dzemdībās brigādes klātbūtnē nav mirusi neviena dzemdētāja vai jaundzimušais.**
- **1h laikā no NMP izsaukuma pieteikšanas stacionāros nogādāto pacientu ar politraumu īpatsvars 2019. gadā sastāda 33%, kas pārsniedz prognozēto rādītāju - 28%.**
- **Attiecībā uz kvalitatīvu NMP sirds un asinsvadu saslimšanu gadījumos izvirzīti rezultatīvie rādītāji palīdzības sniegšanai insulta un infarkta gadījumā – 2019. gadā pacientu īpatsvars ar diagnozi AKS ar ST elevācijām, kuri 2 h laikā no pirmā kontakta ar NMP brigādi, nogādāti stacionāros perkutānai koronārai intervencei sastāda 98,1% (prognoze 93,9%), bet pacientu ar diagnozi hiperakūts insults, īpatsvars, pie kuriem NMP brigādes pavadītais laiks no ierašanās brīža līdz transportēšanas uzsākšanai uz stacionāru ar insulta vienību nepārsniedz 15 min. sastāda 3,2%, kas saglabāties 2018. gada līmenī un nesasniedz 2019. gada vēlamo īpatsvaru 4%. Lai uzlabotu minēto rādītāju, ir nepieciešams padziļināti izpētīt iemeslus izsaukumos, kuros ir pārsniegtas 15 minūtes no ierašanās laika pie pacienta līdz pacienta transportēšanas uzsākšanai, kas varētu būt saistīts ar smagu pacienta veselības stāvokli, apgrūtinātu pacienta pārvietošanu u.c.**
- **72 h laikā atkārtoto izsaukumu īpatsvars 2019. gadā bija 3,4%, izpildot Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju.**
- **2019. gadā pacientu drošības ziņošanas - mācīšanās sistēmā reģistrēti 85 nevēlami atgadījumi, no tiem analizēti 70, izpildot Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju.**

- **Tāpat 2019. gadā NMP dienestā kalendārajā gadā saņemto pamatoto sūdzību par sniegtās NMP kvalitāti skaits sastāda 28 un ir samazinājies, salīdzinot ar 2018. gadu (n=57), līdz ar to rezultatīvais rādītājs ir izpildīts.**

RC darbinieku konferencēs nolasītas lekcijas “Pacientu drošības atgadījumu analīze kā ikdienas mācīšanās sastāvdaļa” un demonstrēti anonimizēti atgadījumi, kas ziņoti un analizēti 2019. gadā. Visos RC tika veikta darbinieku aptauja par pacientu drošības sistēmu NMP dienestā.

Saskaņā ar iekšējos normatīvajos aktos noteikto, 2019. gadā MKKVC tika saņemti izvērtēšanai un izskatīšanai 49 iesniegumi, t.sk., 30 gadījumos tika rosinātas pārbaudes lietas.

2.4 Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums

NMP nodrošināšanai nepieciešamo medikamentu un medicīnisko materiālu iegādei 2019. gada ietvaros ir izlietoti 547 813 EUR, kas ir par 21 000 EUR vairāk nekā 2018. gadā. Izmaksu pieaugums saistīts gan ar biežāku atsevišķu resursu pielietojumu sakarā ar ārstniecības personāla profesionālo iemaņu paaugstināšanos, gan saistībā ar striktāku pieeju pacientu drošības jautājumiem.

Medicīnisko iekārtu (pamatlīdzekļu) atjaunošanai 2019. gadā kopā izlietoti 1 095 139 EUR. Būtiskākais iegāžu apjoma palielinājums notika gada nogalē, kad tika piešķirts papildu finansējums. Lai gan finansējuma apjoms joprojām nelāva atjaunot visas iekārtas, kuras būtu bijis jānomaina, tomēr tā ietvaros radās izdevība atjaunot vismaz kritiski nolietoto aprīkojumu. Kopā 2019. gada laikā tika iegādāti 32 defibrilatori, 14 elektriskie vakuumsūkņi, 7 PMV iekārtas, 1 jaundzimušo inkubatora komplekss, 1 automātiskā sirds ārējās kompresijas ierīce, 2 ķirurģiskie urbji, 2 perfuzori un vēl 65 modemi pacientu datu bezvadu pārraidei. Personāla treniņu apmācībām iegādāti 3 manekeni, no kuriem divi tika finansēti no projekta līdzekļiem. **Būtisks ieguvums bija iespēja nomainīt 56 medicīniskās mugursomas un 20 vakummatračus.**

Pateicoties piešķirtajam finansējumam pakalpojumu apmaksai, izdevās nodrošināt pacientu aprūpē visu iesaistīto medicīnisko ierīču tehnisko uzraudzību (veikt funkcionālās un elektrodrošības pārbaudes, kā arī ražotāju noteiktās tehniskās apkopes) atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Kopā medicīnisko ierīču tehniskajai uzraudzībai, neplānotajiem remontiem un bojāto rezerves daļu nomaiņai 2019. gada laikā izlietoti 396 325 EUR, kas ir par 154 198 EUR vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Lai gan 2019. gadā piešķirtais finansējums medicīnisko ierīču atjaunošanai ir viens no lielākajiem NMP dienesta vēsturē, tomēr nebūt ne pietiekams, lai visas nolietotās ierīces tiktu aizstātas ar jaunām un lai visos BAC būtu iespējams izveidot medicīnisko ierīču rezerves tādā apjomā, lai ierīču bojājumu gadījumā līdz minimumam samazinātu operatīvā darba pārtraukumus, kādi rodas, ja brigādei ir nepieciešams bojāto iekārtu nomainīt pret darba kārtībā esošu. Vēl jāpiebilst, ka joprojām visas NMP brigādes nav aprīkotas ar PMV ierīcēm, kā to paredz MK noteikumos Nr.60 noteiktās prasības, jo šo ierīču iegādei pietiekamā daudzumā līdzekļi NMP dienestam līdz šim nekad nav tikuši piešķirti, kā arī joprojām nav veikti NMP dienesta rosinātie grozījumi MK noteikumos Nr.60, kas ļautu zemākā profila brigādes neaprīkot ar PMV ierīcēm.

Pateicoties NMP dienestā ieviestajām izmaiņām medicīnisko materiāltehnisko līdzekļu pārvaldībā, tā ir kļuvusi ievērojami efektīvāka – ir vienkāršota resursu aprites

dokumentu saskaņošana un apstiprināšana starp dažādām struktūrvienībām, jo šīs darbības tiek veiktas elektroniskajā vidē, ir vienkāršotas iekšējās procedūras, kas nosaka resursu pārvaldības pamatprincipus, ir nodrošināta vienota elektroniska medicīnisko ierīču tehniskās uzraudzības datu bāze.

2.5 Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nodrošinājums un attīstība

2019. gadā turpinājās darbs pie NMP dienesta tehniskā aprīkojuma atjaunināšanas (datori, telefoni, planšetes). Tika veikta ārējā perimetra ugunsdzēsības nomaiņa abos datu centros, kā arī tika ieviests vienots ugunsdzēsības pārvaldības risinājums FortiManager. Ieviests elektroniskā pasta drošības risinājums Fortimail.

Sadarbībā ar Attīstības plānošanas departamentu turpinājās intensīvs darbs pie projektā "Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)" noteikto mērķu realizēšanas, t.sk. pilnveidojot NMP dispečerizācijas risinājumu IS EMY (3.versiju).

2019. gadā veiktas vairākas darbības administratīvā darba efektivitātes uzlabošanai – veikta atvaļinājumu un brīvo dienu pieteikšana elektroniski HORIZON HOP, nodrošināta iepirkumu pieteikumu elektroniska saskaņošana un apstiprināšana, pakāpeniski uzsākta pāreja uz līgumu elektronisku saskaņošanu un parakstīšanu, ieviesta darba laika plānošana elektroniskā vidē un darba laika plāna izpildes elektroniska saskaņošana un apstiprināšana.

2.6 Infrastruktūras attīstība un darba vides uzlabošana

2019. gadā nodrošināts telpu remonts, piesaistot ārpakalpojumu sekojošos objektos: vairākos BAC - Valmiera, Gulbene, Centrs, Purvciems, Imanta, Daugavpils, Jelgava, kā arī VMR noliktavās Cesvainē, Ogrē, Kandavā un VC.

Veikts telpu remonts, izmantojot NMP dienesta resursus sekojošos objektos: NMP punktos Rīgas 1.slimnīca, Kauguri, Līvāni, Krāslava, Ludza, Bauska, BAC Valmiera, VMR noliktavās Kandavā un Siguldā. Papildus veikti neplānoti darbi BAC Purvciems, VC un VMR noliktavā Cesvainē.

2019. gadā veikts darba telpu novērtējums VC, RRC, VRC, KRC, ZRC, LRC, SMC, OMT pārvaldības nodaļā, visos BAC - Centrs, Purvciems, Krasts, Imanta, Gulbene, Madona, Liepāja, Ventspils, Rēzekne, Jēkabpils, Valmiera, Daugavpils, Jelgava, Kuldīga, Cēsis, kā arī VMR noliktavās Siguldā, Ogrē, Cesvainē, lai organizētu darba vides uzlabošanas pasākumus.

2019. gadā darba vietā gūto nelaimes gadījumu skaits, salīdzinot ar 2018. gadu (n=123) samazinājies līdz 94, tādējādi izpildot Stratēģijā prognozēto rezultātīvo rādītāju. Nelaimes gadījumu darbā skaita samazināšanās saistīta ar to, ka 2019. gada janvāra un februāra mēnešos nenotika nelaimes gadījumi darbā, kuros konstatēts inficēšanās risks. Nelaimes gadījumi, kur konstatēts inficēšanās risks sastāda procentuāli vairāk gadījumus, kā cita veida nelaimes gadījumi darbā, piemēram, paslīdēšana.

Lai organizētu preventīvos pasākumus nelaimes gadījumu mazināšanai darbā, kā arī ņemot vērā, ka viens no biežākajiem nelaimes gadījuma cēloņiem darbā ir traumas, kas gūtas pārvietojoties, 2019. gadā īstenoti pasākumi darbinieku nodrošināšanai ar darba apaviem. Darba apavu tehniskajā specifikācijā iekļautas konkrētas prasības, kurām NMP dienesta darba apaviem ir jāatbilst. Patstāvīgi notiek darbs pie jaunas

darba apavu tehniskās specifikācijas izstrādes, ņemot vērā tendences tirgū un jaunu tehnoloģiju attīstību un inovācijas.

Lai regulāri aktualizētu OVP vienoto sistēmu, 2019. gadā tika izveidotas jaunas OVP karšu formas, un radīta iespēja tās ģenerēt aizpildītas atbilstoši normatīvajos dokumentos minētajām prasībām, norādot kaitīgos darba vides riska faktorus un īpašos apstākļus.

2.7 ĀS gatavības nodrošināšanas jomā

Lai spētu nodrošināt NMP dienesta darbības nepārtrauktību un reaģētspēju ĀS, pārstrādāts un pilnveidots ĀS vadības plāns, izpildot Stratēģijā noteikto rezultātīvo rādītāju. ĀS vadības plānā pilnveidota OVC darba gatavība rīcībai ĀS, izstrādāta ĀS vadības procesa shēma, kurā uzskatāmi parādīta lēmumu pieņemšanas un rīcības secība, izveidojot OVC notikumu pārvaldības grupu un nedefinējot tās darbību ĀS.

Lai uzlabotu operativitāti, kvalitāti un efektivitāti, sniedzot NMP pirmsslimnīcas etapā, NMP dienestā ĀS mācības tika organizētas dažādos līmeņos:

1. Mācības “Cietušo šķirošana un vadības ārsta rīcība notikuma vietā” sekmīgi norisinājās RC līmenī.
2. Sadarbībā ar VUGD, NBS, VP, VDD **pilnveidotas NMP brigāžu, vadības ārstu un ārkārtas vadības grupas pārstāvju zināšanas un prasmes ĀS mācībās,** t.sk. dalība:
 - NBS mācībās “WISE ADDER19”;
 - ĀS pārvaldīšanas mācībās MAXIMA Latvija;
 - pretterorisma mācībās "Pūlis 2019" u.c.

Šajās mācībās tika aprobētas jaunas, atšķirīgas vadības, šķirošanas un evakuācijas ārstu vestes un ĀS gatavības komanda papildināta ar jaunu atbildīgo – OMT koordinatoru. Sākot ar 2020. gada janvāri, jaunās vestes ievietotas visos NMP dienesta OMT. Apkopojot mācību secinājumus, tika pieņemts lēmums izveidot jaunu kārtību par cietušo šķirošanu un vadības ārsta rīcību notikuma vietā, tajā ietverot sadaļu par NMP vadības ārsta un VUGD amatpersonas sadarbību, ja nepieciešama cietušā atsāpināšana, izmantojot noteiktu medikamentu notikuma zonā, kurā aizliegts atrasties NMP dienesta medicīniskajam personālam.

3. **Lai starptautiskā līmenī pilnveidotu ĀS pārvaldīšanā iesaistīto institūciju sadarbību NMP sniegšanā ĀS 2019. gadā:**

- ERAF projekta „ResCo” pārrobežu sadarbības projekta “Sadarbība, kapacitātes stiprināšana un kopīgu risku mazināšana Latvijas un Lietuvas medicīnas un glābšanas personālam ēku sagrūvumu gadījumā” ietvaros **izveidota mācību filma “Latvijas un Lietuvas operatīvo dienesta rīcība ēku nogrūvuma gadījumā ar daudz cietušajiem” latviešu un lietuviešu valodā;**
- LRC un ZRC NMP brigādes piedalījās starptautiskajās mācībās Lietuvā un Igaunijā, kur tika gūta pieredze, kā darbojas citu valstu mediķi pirmsslimnīcas etapā;
- NBS un Lielbritānijas bruņoto spēku organizētajā ĀS medicīniskās vadības un nodrošinājuma kursā (*Major Incident Medical Management and Support Course*) atbilstoši NATO standartiem piedalījās NMP dienesta vadības pārstāvji, lai veicinātu civilmilitāro sadarbību ĀS.

Sadarbojoties ar citām ĀS iesaistītajām institūcijām, NMP dienests kopumā piedalījās 15 ĀS un civilās aizsardzības mācību plānošanā un mācībās, tādējādi izpildot Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju.

Lai uzlabotu NMP sniegšanu pirmsslimnīcas etapā, izmantojot gaisa transportu, ĀS un ikdienā 2019. gadā:

1. Dalība mācībās “Romantika “Winchex” starpresoru vienošanās ietvaros starp NMP dienestu un NBS GS;
2. Dalība Valsts Robežsardzes helikopteru mācībās Duntē ielā 8;
3. Dalība mācībās “Operatīvais rīcības plāns cilvēku meklēšanai un glābšanai MRCC atbildības rajonā” ar KRC NMP brigāžu iesaisti;
4. Sadarbībā ar NBS GS un Valsts robežsardzi aktualizēts “Helikopteru nosēšanās laukumu katalogs”.

Pēc OVC evakuācijas mācībām, lai uzlabotu prasības infrastruktūras nodrošināšanai ĀS, sadarbībā ar VDD uzsākts darbs pie BAC Krasts telpu pielāgošanas OVC vajadzībām evakuācijas gadījumā un to iekļaušanu kritiskās infrastruktūras objektu sarakstā.

Pēc katrām mācībām tiek veikta to analīze: izveidots ieteikumu ieviešanas grafiks, tajā iekļauti secinājumi, definēti ieteikumi un plānotās darbības ieteikumu realizēšanai, ar dokumentu iepazīstinot NMP dienesta iesaistītās struktūrvienības.

Stratēģijas mērķa “Pilnveidota gatavība ārkārtas situācijām” sasniegšanu veicināja iespējas, uzaicinājumi piedalīties dažādu institūciju organizētajās ĀS mācībās, kā arī brigāžu medicīnas personāla vēlme tajās piedalīties, neskatoties uz to, ka NMP dienests ne vienmēr var tādā apjomā un mācību skaitā piedalīties, kā sadarbības partneri ir ieinteresēti.

2.8 KM sistēmas darbības plānošana un organizēšana

Lai nodrošinātu KM sistēmas gatavību reaģēt un glābt cilvēku ĀS, kā arī mazinātu ĀS postošo ietekmi uz sabiedrības veselību, **2019. gadā aktualizēts, ar sadarbības iestādēm saskaņots VKM plāns un iesniegts apstiprināšanai VM.** Izstrādāts VKM plāna pārstrādes un pilnveidošanas izpildes plāns.

Visaptverošās valsts aizsardzības jomā, lai stiprinātu nozares noturības spēju valsts apdraudējuma gadījumā, **sniegti priekšlikumi grozījumiem Nacionālās drošības likumā par veselības nozares vitālajiem (kritiskajiem) pakalpojumiem. Sniegti priekšlikumi Valsts civilās aizsardzības plāna projektam un KM sistēmas organizēšanas noteikumu projektam.**

NMP dienests sadarbībā ar veselības nozares institūcijām ir prognozējis nozares kompetencē esošo apdraudējumu uzskaitījumu un veicis to novērtējumu, un apkopojis priekšlikumus to novēršanai, pārvarēšanai un iespējamo sekū likvidēšanai un informācija iesniegta VM. **Nodrošināta dalība un vadītas Valsts operatīvās medicīniskās komisijas krīzes mācības, kā arī dalība valsts krīzes mācībās “Kristaps 2019” un to plānošanā.**

NMP dienests ir nodrošinājis slimnīcu, kas sniedz neatliekamo un specializēto medicīnisko palīdzību, metodisko vadību slimnīcu KM plānu izstrādei un aktualizācijai. **Izskatīti un saskaņoti 9 slimnīcu KM plāni** (VSIA „Strenču Psihoneiroloģiskā slimnīca”, VSAI „Ģintermuiža”, SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”, SIA „Vidzemes slimnīca”, VSIA „Valsts Asinsdonoru centrs”, SIA „Daugavpils reģionālā slimnīca”, SIA „Preiļu slimnīca”, SIA „Alūksnes slimnīca”, VSIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari”,

sniegts atbalsts 2 jaunu slimnīcu KM plānu izstrādei (SIA „Siguldas slimnīca” un SIA „Piejūras slimnīca”).

Uzsākts darbs pie jauna mācību moduļa izstrādes un „galda” mācību plānošanas – „Slimnīcas rīcība daudz cietušo gadījumā”, lai pilnveidotu slimnīcu gatavību ĀS un novērtēt slimnīcas personāla rīcību atbilstoši slimnīcu KM plānos noteiktajam. Izstrādāts plānoto mācību scenārijs un mācību uzdevumi. Turpinās darbs pie mācību izspēles elementiem un mācību norises plānošanas.

Lai pilnveidotu NMP slimnīcu gatavību ĀS, noorganizēts ikgadējais seminārs slimnīcu KM plānotājiem un **organizētas un vadītas 12 mācības KM plānu pārbaudei slimnīcās:**

- 4 mācības par bīstamajām infekcijām (SIA „Ogres rajona slimnīcā”, SIA “Alūksnes slimnīcā”, SIA “Kuldīgas slimnīcā”, SIA “Rēzeknes slimnīcā”).
- 8 teorētiskās „galda” mācības „Ārstniecības procesa nepārtrauktības nodrošināšana slimnīcā elektroenerģijas pārtraukuma gadījumā, tai skaitā organizējot pacientu medicīnisko evakuāciju uz citām ārstniecības iestādēm” (SIA “Tukuma slimnīcā”, SIA “Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas” Ventspils filiālē, SIA “Dobeles un apkārtnes slimnīcā”, SIA “Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas” Talsu filiālē, Madonas novada pašvaldības SIA “Madonas slimnīcā”, SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcā”, VSIA „Strenču Psihoneiroloģiskā slimnīcā”, SIA “Jelgavas pilsētas slimnīcā”).

Organizētas 2 mācības sadarbībā ar Radiācijas drošības centru un Starptautisko Atomenerģijas aģentūru slimnīcu darbiniekiem un NMP dienesta darbiniekiem.

Lai veicinātu KM sistēmas starpnozaru sadarbību, noorganizēta viena Starpnozaru gatavības plānošanas komisijas nopietnu veselības apdraudējumu pārvaldīšanai sanāksme.

Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas ieviešanas īstenošanā Latvijā nodrošināta dalība 2 starpinstitūciju darba grupu sanāksmēs un sniegti priekšlikumi ieviešanas plāna projektam.

Uzsākta sadarbība Baltijas valstu starpā, lai stiprinātu veselības nozares gatavību un celtu kapacitāti ĀS pārvaldīšanai. Dalība starpvalstu (Igaunija, Lietuva, Latvija) sanāksmē Igaunijā (04.- 05.12.2019.).

Apzinātas privātās ārstniecības iestādes Latvijā atbilstoši VI ārstniecības iestāžu reģistram, bet to resursu un kapacitātes iespēju apzināšana gatavībai ĀS un katastrofām veselības nozarē gadījumos noteiktas kā uzdevuma izpilde 2020. gadā atbilstoši Stratēģijā noteiktajam.

Lai uzlabotu zināšanas un prasmes apdraudējumu risku novērtēšanā, ĀS pārvaldīšanā un KM sistēmas gatavības stiprināšanā, **NMP dienesta darbinieki piedalījušies sekojošās ES, PVO, NATO darba grupās, sanāksmēs un apmācībās:**

- NATO Krīzes vadības mācībās (CMX) 19;
- EK un PVO virtuālajās mācībās par medicīniskās evakuācijas organizēšanu;
- Krīzes vadību semināra plānošanā un īstenošanā par civiliedzīvotāju pārvietošanu un evakuāciju;
- ĀS medicīniskās vadības un nodrošinājuma kurssos (Major Incident Medical Management and Support);
- Radiācijas drošības centra organizētās mācībās par radiācijas mērierīču lietošanu;

- Dalībvalstu pieredze operatīvo pasākumu plānošanā un organizēšanā radiācijas apdraudējumu gadījumos, reaģēšanas tehnoloģiju attīstība, avāriju simulāciju pieredze un datu apstrādes metodes kodolieroču/radioloģiskās avārijas gadījumā un iepazīšanās ar Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras rekomendācijām;
- Dalība Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras organizētajā reģionālajā seminārā par medicīnisko gatavību un atbildību kodolnegadījumos vai ĀS ar paaugstinātu radiāciju („Regional Workshop on Medical Preparedness and Responce in case of Nuclear or Radiological Emergency”);
- PVO SVAN kontaktpunktu mācībās JADE2019;
- EK Veselības programmas projekta “Gatavība un rīcība iebraukšanas vietās (ostas, lidostas un sauszemes robežšķērsošanas vietas)” (*Preparedness and action at points of entry (ports, airports, and ground crossings) – HeathyGateway*) semināros “Gatavība un rīcība uz sabiedrības veselības apdraudējumiem lidostās” un “Par ķīmiskajiem draudiem robežšķērsošanas vietās”.

2.9 Starptautiskā un pārrobežu sadarbība

2.9.1 Starptautiskā sadarbība KM jomā

KM sistēmas darbības plānošanas un organizēšanas ietvaros, lai nodrošinātu Latvijas kā NATO, ES un PVO dalībvalsts informācijas apriti un vienotas politikas īstenošanu veselības aizsardzības un ĀS pārvaldīšanas jomā, nodrošināta dokumentu izskatīšana un dalība 2 EK Veselības drošības komitejas plenārsēdēs.

Lai nodrošinātu informācijas apriti un vienotas politikas īstenošanu veselības aizsardzības jomā, sagatavots un ar iesaistītajām institūcijām saskaņots ziņojums par veselības nozares novērtējumu atbilstoši NATO 7 pamatkapacitātēm (līdzdalība nacionālā novērtējuma sagatavošanā par visām NATO pamatkapacitātēm), kā arī īstenota dalība:

- 6 nacionālajās NATO CEPC jautājumu ekspertu darba grupas sanāksmēs;
- NATO Veselības grupas (JHG) plenārsēdē - dokumentu izskatīšana un apspriešana (11.12.2019.);
- Eiropas Slimības profilakses un kontroles centra ikgadējā nacionālo kontaktpunktu sanāksmē Zviedrijā (22.-24.05.2019.);
- Pasaules Veselības organizācijas rīkotajā ĀS medicīnas vienību (nosaukums angļu valodā – *Emergency Medical Team*, saīsinot – EMT) nacionālo kontaktpunktu sanāksmē (12.-14.06.2019.);
- EK DG ECHO rīkotajā sanāksmē par Eiropas medicīnisko korpusu (12.-13.11.2019.);
- Baltijas Asamblejas veselības, labklājības un ģimenes komitejas sēdē (08.03.2019.).

2019. gadā NMP dienests ir uzsācis dalību EK Veselības programmas projektā “Vienotā rīcība gatavības stiprināšanai ES pret nopietniem pārrobežu draudiem veselībai un atbalstu Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu ieviešanai” (JA SHARP). **Projekta ietvaros NMP dienests ir piedalījies: JA SHARP atklāšanas sanāksmē (01.07.2019. - 04.07.2019.), konferencē - Viena veselība, gatavība ĀS, nodrošinot SVAN kapacitāšu ieviešanu un uzturēšanu (14.- 15.10.2019.), projekta 8. darba pakotnes “Apmācība un vietējie treniņi” darba sanāksmē (12.11.2019. -13.11.2019.).**

Stratēģijas darbības virziena “Katastrofu medicīnas sistēma” noteiktā mērķa “Uzturēta un pilnveidota KM sistēmas gatavība ĀS un katastrofām veselības nozarē”, rezultatīvie izpildes rādītāji 2019. gadam ir realizēti, nodrošinot kopā 29 slimnīcu KM plānu izstrādi un aktualizāciju (izskatīti un saskaņoti 9 slimnīcu KM plāni un sniegts atbalsts 2 jaunu slimnīcu KM plānu izstrādei), kā arī organizējot un vadot 12 slimnīcu mācības. NMP dienests ir piedalījies 4 rūpniecisko objektu civilās aizsardzības praktiskajās mācībās.

Kā mērķa sasniegšanu kavējošais faktors ir jānorāda, ka VM izveidotās darba grupas ietvarā izstrādātie jaunie KM sistēmas organizēšanas noteikumi nav virzīti tālākai izskatīšanai. Pašreiz spēkā esošie noteikumi nav aktualizēti un pilnveidoti, ņemot vērā mācību un reālo notikumu gūtos secinājumus. Kā veicinošais faktors ir jānorāda laba sadarbība ar slimnīcām, metodiski vadot un koordinējot slimnīcu KM plānu izstrādi un aktualizāciju, kā arī organizējot un vadot slimnīcu KM plānu pārbaudes mācības, kā rezultātā ir uzlabota slimnīcu darbinieku izpratne un zināšanas par ĀS pārvaldīšanu un slimnīcu darbības nepārtrauktības nodrošināšanu dažādu apdraudējumu gadījumā, kā arī pilnveidoti slimnīcu KM plāni. Aktīvāk iesaistot veselības nozares institūcijas dažādās mācībās, tai skaitā valsts krīzes mācībās, ir panākta institūciju izpratne par KM sistēmu, rīcības plānu nepieciešamību un veicamajiem pasākumiem ĀS un katastrofās. PVO SVAN ārējā novērtējuma identificēto problēmu novēršanas plāna uzraudzība starpsektoru ietvarā ļauj veicināt citu nozaru iesaisti un ieinteresētību gatavības nodrošināšanai ĀS un katastrofām.

2.9.2 Starptautiskā sadarbība NMP jomā

2019. gadā saskaņā ar 2010. gada 24. septembrī parakstīto vienošanos starp VM, Igaunijas Republikas Sociālo lietu ministriju un Igaunijas Republikas Iekšlietu ministriju par savstarpējo palīdzību NMP sniegšanā pierobežu teritorijā un NMP dienesta, Igaunijas Republikas Veselības pārvaldes un Igaunijas Ārkārtas Izsaukumu centra 2010. gada 15. novembrī noslēgto savstarpējo vienošanos par NMP sniegšanu pierobežas teritorijā NMP dienesta pierobežā lokalizētās brigādes pēc Igaunijas Ārkārtas izsaukumu centra lūguma devušās 3 NMP izsaukumos uz Igauniju, bet palīdzība pacientam sniegta 1 gadījumā (2 gadījumos izsaukumu atcelti, brigādēm esot ceļā). NMP dienesta OVC Igaunijas NMP brigāžu palīdzību lūdzis 3 gadījumos, kuros pacientam palīdzība tika sniegta.

Pamatojoties uz 2018. gada 3. oktobrī noslēgto līgumu “Latvijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības nolīgums par pārrobežu sadarbību neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas pierobežas teritorijā”, 2019. gada 5. septembrī starp Latvijas NMP dienestu, Šauļu NMP dienestu, Klaipēdas NMP dienestu, Paņevežu NMP dienestu, Viļņas NMP dienestu un Kauņas NMP dienestu noslēgts “Sadarbības līgums par neatliekamās medicīniskās palīdzības pieprasīšanu un savstarpēju palīdzības sniegšanu pierobežas teritorijā”. Abi iepriekš minētie līgumi piemērojami ar 2019. gada 9. oktobri.

2.10 Pirmās palīdzības apmācības organizēšana valstī

Saskaņā ar MK noteikumus Nr.557 un NMP dienesta nolikumā noteikto, 2019. gadā veikta pirmās palīdzības sniegšanas metodiskā vadība, koordinācija, organizācija, kontrole, pirmās palīdzības pasniedzēju apmācība, instruktoru palīgu un instruktoru sagatavošana:

- Noorganizēts un vadīts pirmās palīdzības pasniedzēju seminārs, kurā piedalījās 118 pirmās palīdzības pasniedzēji.
- **Noorganizēti 2 pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības kursi un apmācītas 27 personas.**
- Veikta kontrole pirmās palīdzības sniegšanas apmācītājiem privātpersonām - 13 apmācītājorganizācijām (2018. gadā - 12) un 7 pasniedzējiem (2018. gadā - 16).
- **Pilnveidoti eksāmena kritēriji** (pieejami NMP dienesta mājaslapā: http://www.nmpd.gov.lv/nmpd/pirma_palidziba/aktualitates/?page=0&doc=2100) un **vērtēšanas veidlapas, lai nodrošinātu izsekojamu un objektīvu eksāmenu vērtējumu.**
- **Uzsākts darbs pie jaunu eksāmena jautājumu komplektu izstrādāšanas katram eksāmenam, lai novērstu eksāmena jautājumu noplūdes risku.** Izstrādātos jautājumus ar datorprogrammas palīdzību sakombinēs uz katru eksāmena reizi atšķirīgus.
- Noorganizētas divas pirmās palīdzības sniegšanas apmācītājiem privātpersonu atbilstības novērtēšanas komisijas sēdes. **Tiesības nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā piešķirtas 6 personām, 4 apmācītājorganizācijām. Atkārtoti piešķirtas tiesības nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā 34 fiziskām personām un 3 juridiskām personām. Instruktoru palīga tiesības piešķirtas 16 personām, instruktora tiesības piešķirtas 2 personām.**
- Uzturēta un pilnveidota pirmās palīdzības apmācības datu bāze.
- Dalība CSDD rīkotajās Jauno satiksmes dalībnieku sacensībās 01.06.2019., vērtējot finālsacensību etapu par pirmās palīdzības sniegšanu.
- Dalība Latvijas Sarkanā Krusta organizētajās skolēnu pirmās palīdzības sniegšanas sacensībās Rīgā kā sacensību galvenajam tiesnesim.
- Dalība Latvijas Sarkanā Krusta organizētajās skolēnu pirmās palīdzības sniegšanas sacensībās Cēsīs kā sacensību novērotājam.
- SIA "Cargo Concept" vietējā līmeņa praktiskajās civilās aizsardzības mācībās vērtētas uzņēmuma darbinieku prasmes sniegt pirmo palīdzību cietušajam.
- Statistu sagatavošana un pirmās palīdzības sniegšanas vērtēšana militārās mācībās WISE ADDER19NBS.

Stratēģijas darbības virziena “Pirmās palīdzības sniegšanas apmācības sistēmas organizēšana” noteiktā mērķa “Uzlabota un efektīva pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšana valstī, nodrošinot pirmās palīdzības sniegšanas apmācību pakalpojuma pieejamību un administratīvā sloga mazināšanu”, rezultatīvie rādītāji 2019. gadam ir izpildīti, noorganizējot 2 pasniedzēju apmācības kursus, nodrošināts kvalitatīvs un izsekojams eksāmena norises process, un uzsākts darbs pie 5 (Nolikums Nr. 1-4/2017/7 – Pirmās palīdzības sniegšanas apmācītājiem privātpersonu atbilstības novērtēšanas komisijas nolikums, KM 5.1. “Kārtība, kādā NMP dienestā notiek tiesību piešķiršanas fiziskām personām nodarboties ar apmācību PP sniegšanā, PP instruktora palīga un PP instruktora tiesību piešķiršanas organizēšana”, KM 5.2. “Kārtība, kādā NMP dienestā notiek tiesību piešķiršanas juridiskām personām nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā organizēšana”, KM 5.3. “Kārtība, kādā NMP dienests veic apmācītājorganizāciju

un fizisku personu, kuras nodarbojas ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, kontroli un pārbaudes”, KM 5.4. “Kārtība, kādā NMP dienests veic PP pasniedzēju apmācību”) **iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanas.**

Kā mērķa sasniegšanu kavējošais faktors jāmin personāla maiņa - kopš 2018. gada beigām pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšanas nodaļa strādā nepilnā sastāvā, kas kavē sasniegt noteiktos mērķus. Kā otrs kavējošais faktors ir aktualizējamie MK noteikumi Nr.557 2019. gadā tika strādāts pie minēto noteikumu grozījumiem, taču ir liels grozījumu apjoms un secināts, ka nepieciešams izstrādāt jaunu noteikumu versiju. Nepieciešams pārstrādāt pirmās palīdzības apmācību programmas, sekojot attīstības tendencēm ārvalstīs, t.sk. ieviešot apmācību par AED (*angļu val.- automated external defibrillator* jeb ārējie automātiskie defibrilatori) aparātu lietošanu pirmās palīdzības apmācības programmās, kā arī nepieciešams pārstrādāt noteikumu pielikumus, iekļaut terminu skaidrojumu, noteikt apmācītājorganizāciju atbildību, kontroles mehānismus, prasības instruktora palīgu un instruktoru kvalifikācijai u.c.

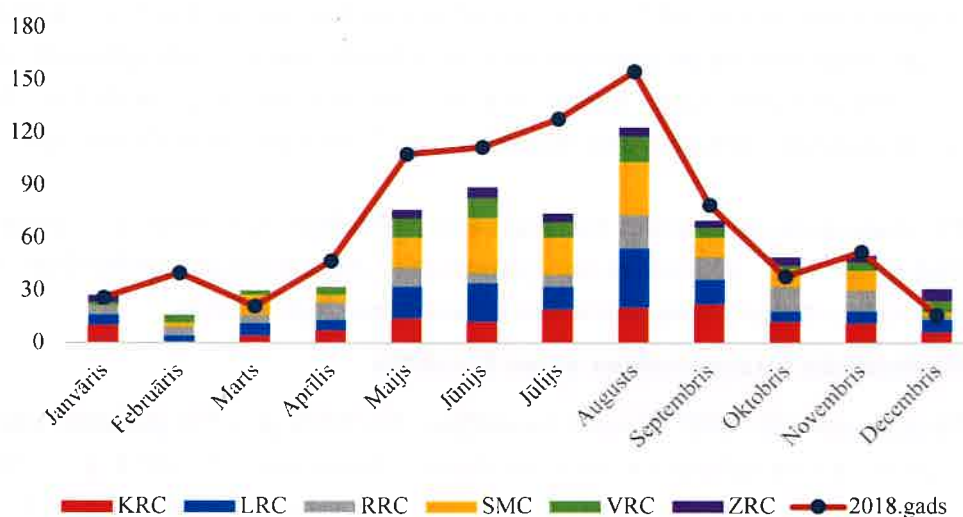
2.11 Valsts materiālo rezervju jomā paveiktais 2019. gadā

- Nodrošināta VMR pārvaldīšana – uzskaitē, uzglabāšana, uzturēšana, izsniegšana, atsavināšana, norakstīšana, inventarizācija saskaņā ar 2019. gada 1. janvāra likumu “Valsts materiālo rezervju likums”.
- **Sagatavoti priekšlikumi un aktīva iesaiste 2019. gada 21. jūnija MK noteikumu Nr.256 “Valsts materiālajās rezervēs ietilpstošo zāļu un medicīnisko ierīču atsavināšanas kārtība” izstrādē.**
- **Sniegts viedoklis VUGD 2019. gada 29. jūnija MK noteikumu Nr.268 “Valsts materiālo rezervju izmantošanas un pārbaudes kārtība” izstrādei.**
- **Nodrošināta VMR pārņemšana pārvaldīšanā un saistību pieņemšana no Nodrošinājuma valsts aģentūras, pamatojoties uz IeM 2019. gada 6. jūnija rīkojumu Nr.1-12/758 “Par valsts kustamās mantas un saistību nodošanu”.**
- VMR 2019. gadā izmantotas, lai nodrošinātu savlaicīgu un nepārtrauktu medicīnisko palīdzību sevišķi liela mēroga publiskos pasākumos - brīvdabas koncertu norises vietās, kā arī sakarā ar izsludināto ĀS P.Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā un valsts nozīmes pasākuma starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā.
- **Sniegti priekšlikumi VMR nozares nomenklatūras komisijas nolikumam, deleģēti pārstāvji darbam komisijā.** Priekšlikumi nozares nomenklatūras komisijai par VMR nomenklatūru tiks sniegti 2020. gadā.
- Darbs VMR novērtēšanas komisijās.
- Nodrošināta informācijas sagatavošana VMR iepirkumiem.
- Sagatavota un aktualizēta informācija “Par valsts materiālo rezervju nomenklatūru un finanšu līdzekļu aprēķinu”.
- Nodrošināta RVS Horizon datu bāzes VMR moduļa uzturēšana;
- Sagatavots pārskats par VMR 2019. gadā atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un iesniegts VM.

Stratēģijas darbības virziena “Katastrofu medicīnas sistēma” noteiktā mērķa “Racionāli uzturētas un izvietotas medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves”, rezultatīvo rādītāju 2019. gadā nebija paredzēts mērīt – modernizēt un optimizēt VMR noliktavu skaitu paredzēts 2020. gadā.

2.12 Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos

Pārskata periodā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību 382 (2018. gadā - 461) dažāda mēroga publiskos pasākumos, un to medicīniskajā nodrošināšanā tika iesaistītas 667 (2018. gadā - 886) resursu vienības (1. attēls). Noslēgti un izpildīti 18 (2018. gadā -17) līgumi par medicīniskās palīdzības nodrošināšanu pasākumos, kas ilgst vairākas dienas un/vai norisinās vairākās vietās Latvijā. Kritums maksas pasākumu dežūrās, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, skaidrojams ar cilvēkresursu trūkumu un ierobežojumiem pieļaujamo darba stundu skaitā.

1. attēls. NMP dienesta brigāžu dežūru skaits publiskajos pasākumos, 2019.

Biežāk medicīniskās palīdzības nodrošināšanai bijuši pietiekami viena NMP dienesta RC resursi, kura pamatdarbības teritorijā pasākums noritējis, vai SMC resursi. Atsevišķos gadījumos palīdzības nodrošināšanā iesaistīti vienlaikus vairāku RC un SMC resursi. Pārskata periodā veiksmīgi turpinājusies sadarbība ar citiem operatīvajiem dienestiem un Latvijas Sarkanā Krusta pirmās palīdzības sniedzējiem.

Medicīniskā palīdzība nodrošināta vērienīgu kultūras un sporta norišu dalībniekiem un apmeklētājiem, plaši apmeklētos koncertos ar pasaulē slavenu skatuves zvaigžņu piedalīšanos – britu mūziķa Ed Sheeran un vācu grupas “Rammstein” koncertu sagatavošanas un norises laikā, mūzikas festivālos „Positivus” un „Summer Sound”. Kā katru gadu, palīdzība nodrošināta arī sporta pasākumos ar lielu dalībnieku skaitu, t.sk. TET Rīgas Maratonā 2019, FIBA Eiropas līgas basketbola spēlēs, Eiropas līgas UEFA spēlēs futbolā, Eiropas čempionātā basketbolā sievietēm, UEFA Eiropas U19 čempionātā futsalā, NBA Basketbola Zvaigžņu nometnes norises laikā, Skolēnu sporta un prāta sacensībās „ZZ Čempionāts 2019”, Latvijas Virslīgas futbola spēlēs visā Latvijas teritorijā. Medicīniskā palīdzība nodrošināta arī Otrā Pasaules kara upuru piemiņas pasākumā Rīgā 9.maijā, Latvijas simtgadei veltītajos pasākumos Rīgā, Liepājā un Cēsīs, Baltijas ceļa trīsdesmitgades pasākumos. Kā katru gadu, laikā no 2019. gada 12.līdz 15. augustam pēc iepriekš saskaņota plāna medicīniskā palīdzība nodrošināta Vissvētākās Jaunavas Marijas

Debesīs uzņemšanas svētkos. Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju pārskata periodā, 40 reizes nodrošinātas NMP dienesta brigāžu dežūras Aizsardzības ministrijas Jaunsardzes un informācijas centra rīkotajās šaušanas mācībās un nometnēs dažādās Latvijas vietās. Pacienti publiskajos pasākumos galvenokārt diagnosticētas nelielas traumas, gastrointestinālās funkcijas traucējumi, akūtas respiratoras saslimšanas, alkohola lietošanas sekas, karstuma un pārslodzes ietekmē radušās sirds - asinsvadu sistēmas problēmas, hronisku slimību saasināšanās.

Pārskata periodā medicīnisko maksas pakalpojumu nodaļā saņemti un reģistrēti 1849 informatīvie ziņojumi (2018. gadā – 1688) par publiskajiem pasākumiem, kuru norisei bijis nepieciešams NMP dienesta atbalsts, NMP brigādes operatīvi uz norises vietu nosūtot nepieciešamības gadījumā pēc rīkotāju atbildīgās personas pieprasījuma.

Regulāri visa pārskata gada laikā saskaņota rīcība NMP nodrošināšanai augsta līmeņa ārvalstu amatpersonu vizīšu laikā Latvijā, kā arī augstu Latvijas amatpersonu darba braucienu laikā. Pēc atbildīgo institūciju pieprasījuma nodrošināta paaugstināta gatavība sniegt NMP visā valsts teritorijā personām, kurām tiek nodrošināta personīgā apsardze. Nodrošināta līguma par medicīnisko pakalpojumu nodrošināšanu Valsts prezidenta kancelejas vajadzībām izpilde.

Pārskata periodā uzsākta medicīniskās palīdzības nodrošinājuma plāna izstrāde, materiāltehnisko un cilvēkresursu plānošana medicīniskās palīdzības sniegšanai 2020. gada XII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos.

2.13 Medicīniskā transportēšana uz/no ārvalstīm

Pārskata periodā NMP dienests iesaistījies 59 (2018. g. - 55) pacientu transportēšanas uz/no ārvalstīm koordinēšanā un nodrošināšanā. Organizēta 22 (2018. g. - 30) pacientu medicīniskā transportēšana nogādāšanai uz ārstniecības iestādēm mītnes zemē un 37 (2018. g. - 25) personu medicīniskā transportēšana uz Latviju. Pārskata periodā tikušas sniegtas konsultācijas par transportēšanas iespējām, plānots maršruts un aprēķināti paredzamie ar transportēšanu saistītie izdevumi arī gadījumos, kad pacienta medicīniskajai pārvešanai piesaistīti citi pakalpojumu sniedzēji. Pacientu medicīniskajā transportēšanā uz/no ārvalstīm tika izmantots gan sauszemes, gan gaisa un ūdens transports. Latvijas valsts piederīgajiem medicīniskā transportēšana bijusi nepieciešama galvenokārt traumu un psihiatrisku saslimšanu gadījumos. Pieaudzis to pacientu skaits, kuri Latvijā atgriežas ilgstošai aprūpei, bez prognozes uz atlabšanu.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 555. 120.3 punktā noteikto par NMP dienesta līdzekļiem tikusi veikta divu pacientu (bērnu) medicīniskā transportēšana gadījumos, kad Latvijā pieejamās ārstniecības iespējas ir izsmeltas.

Uz Latviju 2019. gadā pacienti tika transportēti no Zviedrijas, Taizemes, Lietuvas, Francijas, Vācijas, Krievijas, Spānijas, Norvēģijas, Šveices, Lielbritānijas. Nodrošinot pacientu medicīnisko transportēšanu starptautiskā līmenī, NMP dienests sadarbojās ar LR Ārlietu ministrijas Konsulāro departamentu, LR vēstniecībām un konsulātiem ārvalstīs, Valsts robežsardzi, kā arī ārvalstu partneriem.

2.14 Norēķini par NMP dienesta sniegtajiem medicīniskajiem maksas pakalpojumiem

Medicīnisko maksas pakalpojumu nodaļa 2019. gadā elektroniski noformējusi 6446 (2018. gadā - 6726) rēķinus par NMP dienesta sniegtajiem medicīniskajiem maksas pakalpojumiem, t.sk. RVS Horizon noformēti un izsniegti 5443 (2018. gadā - 5827)

rēķini privātpersonām, tādējādi turpinot 2018. gada 14. maijā uzsākto centralizēto rēķinu izsniegšanu pacientiem gadījumos, kad NMP dienesta brigāde izsaukumu vietā konstatējusi izsaukuma neatbilstību NMP dienesta pakalpojuma saturam, kad pacientam NMP nav nepieciešama vai izsaucējs apzināti maldinājis NMP dienesta izsaukumu pieņemšanas dispečeru.

Parādu atgūšanas nolūkos sagatavotas un nosūtītas atgādinājuma vēstules par neapmaksātiem rēķiniem. 2019. gada parādu piedziņa turpināta sadarbība ar uzņēmumu Intrum. Veikts skaidrojošs darbs par NMP dienesta darba specifiku, gan veicot telefoniskas pārrunas ar pacientiem, kuriem sniegtā palīdzība nav bijusi uzskatāma par medicīniski neatliekamu, gan rakstveidā atbildot uz apstrīdētiem NMP dienesta rēķiniem. Pārskata perioda juridiskām un fiziskām personām un medicīnisko pakalpojumu sniegšanā iesaistītajiem NMP dienesta darbiniekiem ticis sniegts liels skaits telefonisku konsultāciju par maksas pakalpojumu saņemšanas un apmaksas kārtību.

2.15 NMP dienesta pamatdarbības rādītāju izpildes analīze

2.15.1 NMP brigāžu darba rādītāji

Pārskata periodā NMP pirmsslimnīcas etapā palīdzības nodrošināšanai iedzīvotājiem tika plānotas 194 NMP brigādes 105 lokalizācijas vietās (skat. 2. attēlu), izpildot Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju. NMP plānoto brigāžu sadalījums pēc veida 2019. gada nogalē:

- reanimācijas brigādes – 2 Rīgā;
- ārstu – speciālistu brigādes – 2 Rīgā, 1 Jelgavā, 1 Grobiņā un 1 Daugavpilī;
- intensīvās terapijas brigādes - pamatā RC un BAC – 7,5 RRC, 2 LRC, 2 KRC, un 2 VRC;
- ārsta palīgu brigādes – 172,5, tai skaitā 42 dienas brigādes.

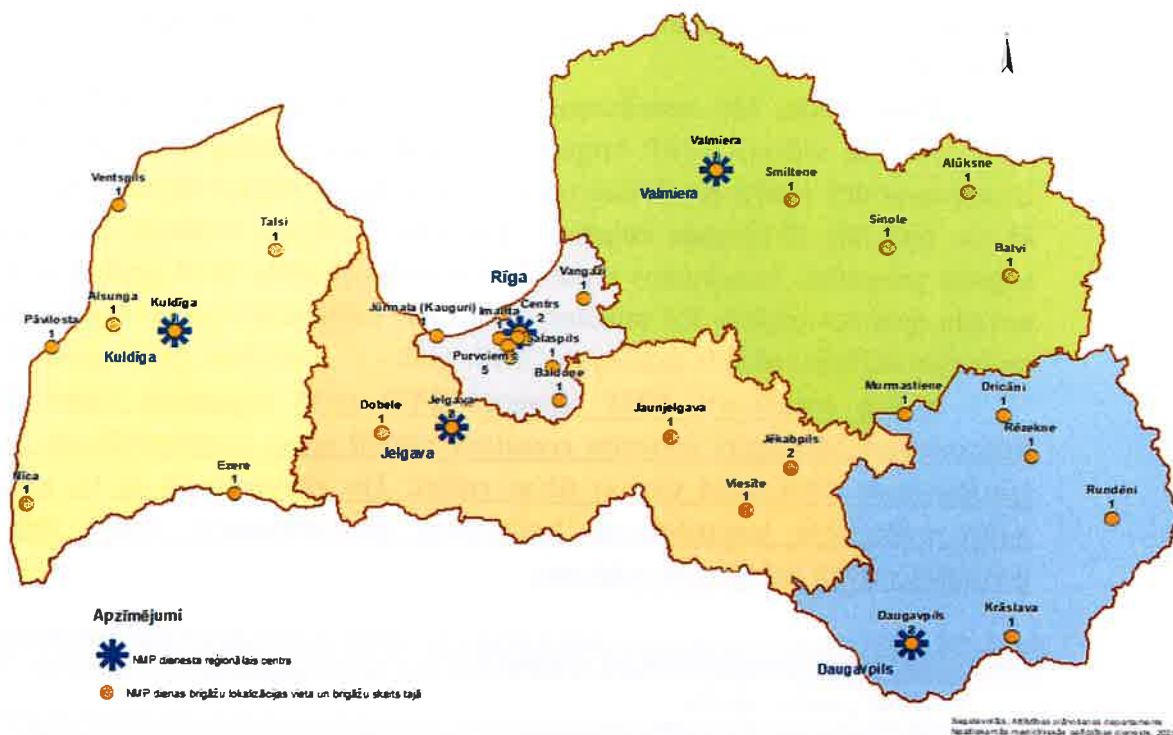
Vidēji diennaktī dežūrēja **165,7 diennakts brigādes** (*vidējais diennakts NMP brigāžu skaits tiek aprēķināts, dalot NMP brigādes nostrādāto stundu skaitu diennaktī ar 24 stundām*), kas ir par 5,6 brigādēm mazāk nekā 2018. gadā, kad vidēji diennaktī dežūrēja 171,3 diennakts brigādes.

2. attēls. NMP brigāžu izvietojums 2019. gadā

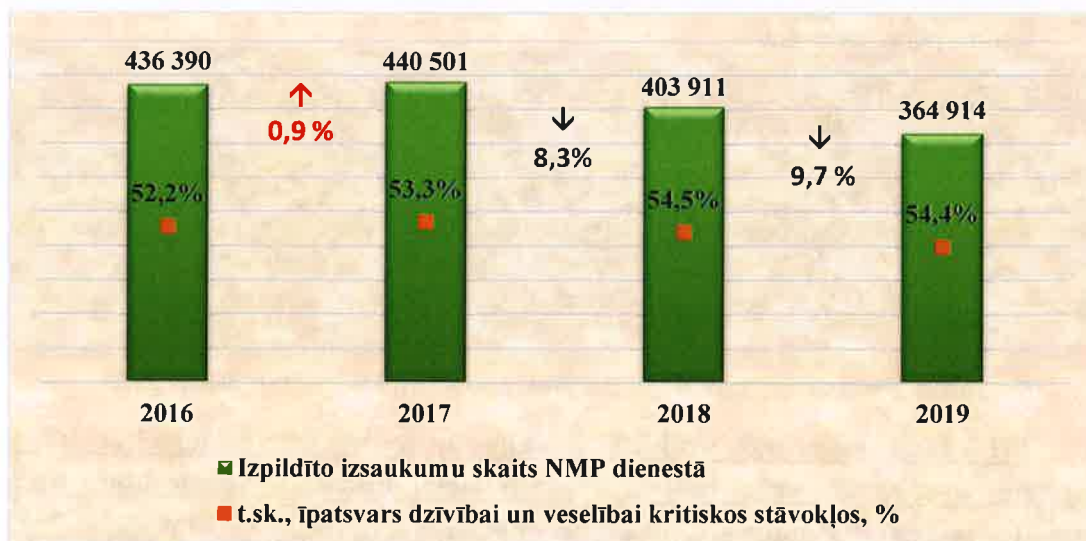
Ņemot vērā NMP izsaukumu sadalījumu diennaktī (nakts stundās tiek izpildīti 20-25% izsaukumu), brigāžu personāla trūkumu un brigāžu komplektācijas problēmas, Satversmes tiesas lēmumu, kas no 2019. gada paredzēja ārstniecības personām strādāt (t.sk. NMP dienesta personālam) normālo darba laiku, 2019. gadā NMP dienests turpināja veidot dienas (1 ārstniecības personas ar OMT vadītāju) brigādes, t.sk., atsevišķās valsts teritorijās ar zemu iedzīvotāju blīvumu.

2019. gadā vienas ārstniecības personas ar OMT vadītāju brigādes tika izveidotas Jaunjelgavā, Dricānos, Murmastienē un Sinolē, kas norāda uz NMP dienestā veiktajām darbībām, lai veiksmīgi attīstītu un ieviestu jaunizveidotos NMP brigāžu profilus (skat. 3. attēlu).

3. attēls. NMP dienas brīģižu izvietoējums 2019. gadā

2019. gadā NMP brīģades devušās **364 914** NMP izsaukumos, kas ir par 9,7% (n= 38 997) mazāk nekā 2018. gadā (skat. 4. attēlu). **Izpildīto izsaukumu skaits uz 1000 iedz. 2019. gadā bija 190, kas būtiski pārsniedz Stratēģijā prognozēto rādītāju (n=202).**

4. attēls. NMP brīģižu izpildīto izsaukumu skaita izmaiņas 2016. – 2019. gadā

Pārskata periodā (skat. 3. tabulu) **198 660** izsaukumi (54,4%) bijuši pie pacientiem, kuriem konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis pēc rezultāta. **1 853** pacientiem medicīniskā palīdzība sniegta NMP brīģižu lokalizācijas vietās.

2019. gadā par 8,5% (n=16 881) palielinājies izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē, veidojot kopējo īpatsvaru 50,1% no izpildītajiem NMP izsaukumiem, savukārt veikto pārvešanu skaits ir samazinājies par 9% (n=2 306), bet to

īpatsvars no kopējā izpildīto izsaukumu skaita palicis nemainīgs – 6,2%, salīdzinot ar 2018. gadu.

Pamatojoties MK noteikumos Nr. 555 122. punktā minēto, ar 2019. gadu 1. janvāri NMP dienesta vidējais NMP brigādes ierašanās laiks visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos tiek mērīts republikas un novadu nozīmes pilsētas atsevišķi nevis pilsētās kopā, kā tas bija līdz 2018. gada beigām. Tā rezultātā vidējais ierašanās laiks visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos republikas nozīmes pilsētās 2019. gadā bija 9,3 minūtes un novadu nozīmes pilsētās 9,4 minūtes, un tas nav salīdzināms ar 2018. gadu. Savukārt lauku teritorijās rādītājs nedaudz uzlabojies (2018. gadā - 17,4 minūtes, 2019. gadā - 16,7 minūtes).

Gaisa transports NMP dienestā 2019. gadā izmantots vienu reizi, tādējādi nesasniedzot Stratēģijā izvirzīto rezultātu attīstīt gaisa transportēšanu, prognozējot tā izmantošanu 2019. gadā vismaz divas reizes. Tas skaidrojams ar to, ka pie esošajiem gaisa transporta izmantošanas kritērijiem pirmsslimnīcas etapā, gaisa transportu izmantot vairāk nebija nepieciešams.

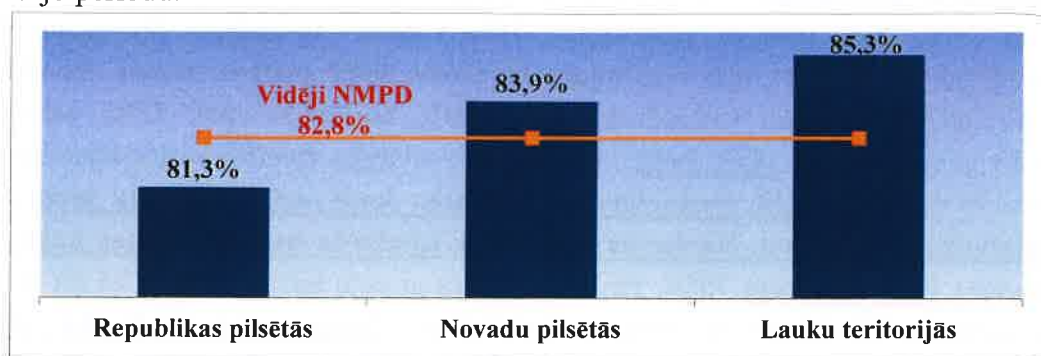
NMP brigāžu skaits vidēji diennaktī	165,7
NMP punktu skaits	105
Pieteikto NMP izsaukumu skaits	389 139
Izpildīto NMP izsaukumu skaits	364 914
Izsaukumi pie pacientiem, kam konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis	198 660
Pacientu skaits, kam palīdzība sniegta NMP brigādes lokalizācijas vietā	1 853
Izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē	182 829
Veikto pārvešanu skaits	22 568
Vidējais ierašanās laiks augstas prioritātes izsaukumos, min.	
<i>republikas nozīmes pilsētās</i>	9,3
<i>novadu nozīmes pilsētās</i>	9,4
<i>lauku teritorijās</i>	16,7
Savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu skaits, %	
<i>līdz 12 minūtēm republikas nozīmes pilsētās</i>	81,3%
<i>līdz 15 minūtēm novadu nozīmes pilsētās</i>	83,9%
<i>līdz 25 minūtēm lauku teritorijās</i>	85,3%

3. tabula. Pirmsslimnīcas NMP darbību nodrošinošie rādītāji 2019. gadā.

2019. gadā savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos valstī bija 82,8%. Savlaicīgi apkalpoto visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars republikas nozīmes pilsētās līdz 12 minūtēm 2019. gadā bija 81,3%, novadu nozīmes pilsētās līdz 15 minūtēm – 83,9%, savukārt lauku teritorijās līdz 25 minūtēm apkalpoto izsaukumu īpatsvars bija 85,3%, kas ir par 1,2 procentpunktiem augstāks nekā pērn, kas norāda, ka Stratēģijas darbības virziena “Neatliekamā medicīniskā palīdzība pirmsslimnīcas etapā” izvirzītais mērķis “Savlaicīgi nodrošināta NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā” un rezultatīvie rādītāji attiecībā uz operatīvā nodrošināšanu ir sasniegti.

Pamatojoties uz minētajām izmaiņām MK noteikumos Nr. 555, iegūtie rezultātīvie rādītāji par savlaicīgi apkalpotajiem izsaukumiem visaugstākās un augstas prioritātes

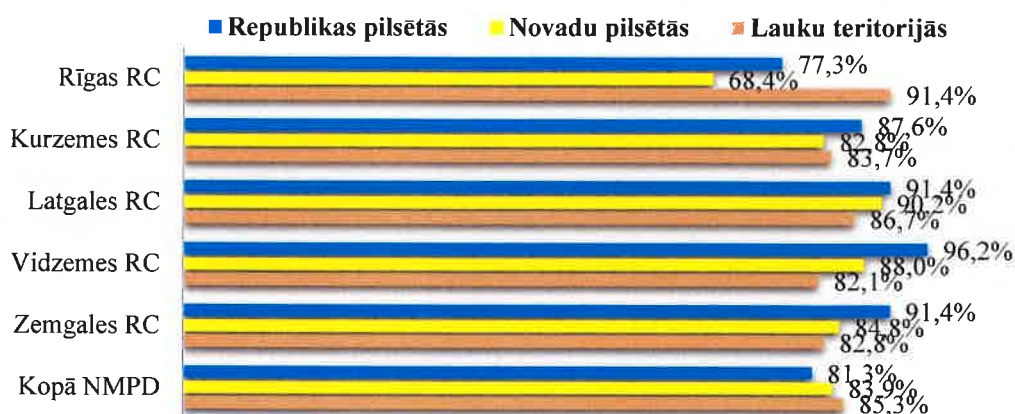
izsaukumiem republikas un novadu nozīmes pilsētās 2019. gadā nav salīdzināmi ar iepriekšējo periodu.

5. attēls. Savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars NMP dienestā 2019. gadā.

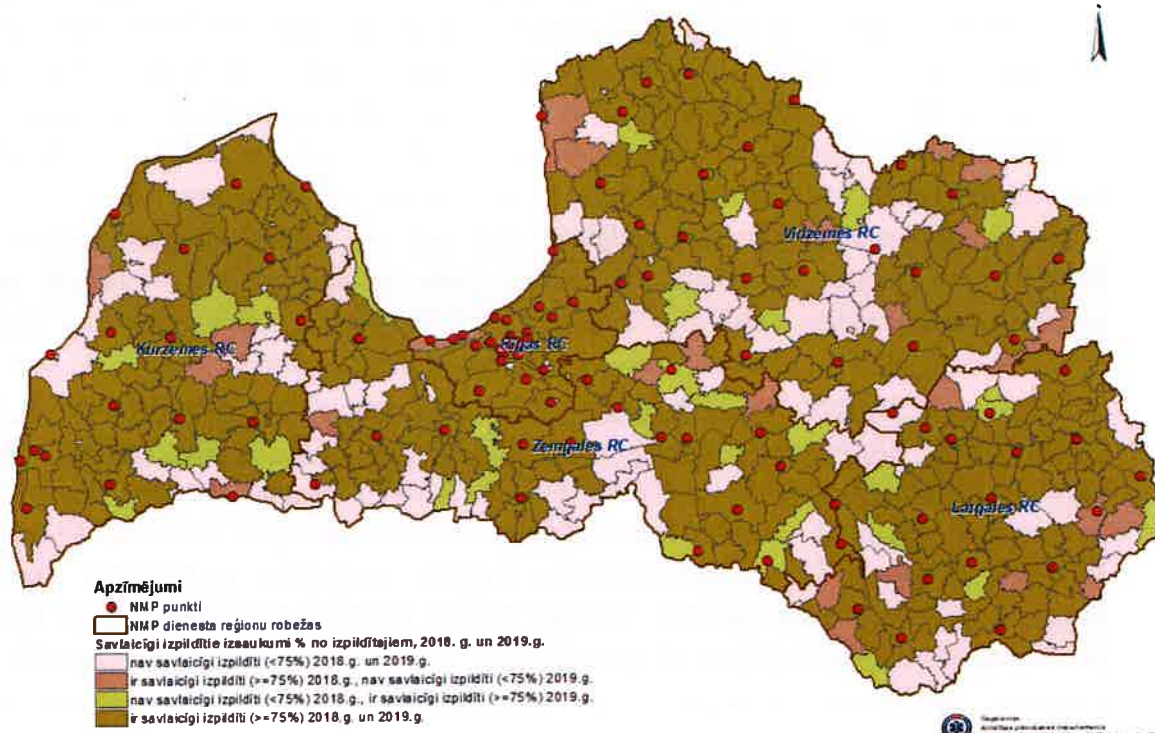
Savlaicīgi izpildītie visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi jeb sasniedzamības īpatsvars republikas nozīmes pilsētās, novadu nozīmes pilsētās un lauku teritorijās redzams 5. un 6. attēlā. Gandrīz visās republikas nozīmes pilsētās sasniedzamības rādītājs noturējies virs 75%, izņemot Jūrmalu, kur savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars 2019. gadā bija 72,3%. Tas skaidrojams ar lielāku Jūrmalā dislocēto brigāžu vidējo nobraukumu (km) uz vienu izpildīto izsaukumu, salīdzinājumā ar RRC vidējo nobraukumu (km) uz vienu izpildīto izsaukumu, kā arī biežākais norādītais pamata kavējuma iemesls izsaukuma elektroniskajā kartē Jūrmalā dislocētajām brigādēm bija “Liels attālums līdz izsaukuma vietai”.

No 67 novadu pilsētām lielākajā daļā jeb 44 pilsētās sasniedzamības rādītājs 2019. gadā noturējies virs 75%, no kurām divās novadu pilsētās – Ikšķilē un Sedā, sasniedzamības rādītājs uzlabojies (pārsniedzot 75% robežu) salīdzinājumā ar 2018. gadu. Vienā novadu pilsētā (Kandavā) sasniedzamības rādītājs noslīdējis zem 75%, salīdzinot ar 2018. gadu. **Salīdzinot ar 2018. gadu, 2019. gadā par vienu samazinājies to novadu pilsētu skaits kurās sasniedzamības rādītājs ir zem 75% (n=23), izpildot Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju** – Piltenē, Subatē, Sabilē, Cesvainē, Ainažos, Staicelē, Durbē, Jaunjelgavā, Pāvilostā, Stendē, Valdemārpilī, Baldonē, Salaspilī, Baložos, Viesītē, Aucē, Vangažos, Kandavā, Lielvārdē, Saulkrastos, Līgatnē, Varakļānos un Strenčos. Turklāt 4 no šīm pilsētām šis rādītājs ir zem 25% (Piltēnē, Subatē, Sabilē un Cesvainē). Lai arī Jaunjelgavā un Pāvilostā sasniedzamības rādītājs joprojām ir zem 75%, taču šajās novadu pilsētās vērojams straujākais uzlabojums, kas skaidrojams ar jauna NMP punkta atvēršanu Jaunjelgavā un atjaunota NMP punkta atvēršanu Pāvilostā 2019. gadā.

6. attēls. Savlaicīgi izpildīto NMP brigāžu visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars republikas, novadu nozīmes pilsētās un lauku teritorijās 2019. gadā.

Lauku teritorijās 2019. gadā, salīdzinājumā ar 2018. gadu, sasniedzamības rādītājs ir palielinājies. 34 lauku teritoriālajās vienībās, kur sasniedzamība 2018. gadā bija zem 75%, 2019. gadā ir pārsniegusi 75% robežu (straujākais pieaugums Dricānu un Jaunjelgavas pagastā), kas skaidrojams ar jauno NMP punktu izveidi. Savukārt 26 lauku teritoriālajās vienībās sasniedzamības rādītājs noslīdējis zem 75%, salīdzinājumā ar 2018. gadu. Kopumā **2019. gadā** 383 lauku teritoriālajās vienībās sasniedzamības rādītājs bija virs 75%, kamēr **128 teritorijās šis rādītājs, kaut arī atsevišķās teritorijās krietni uzlabojies (piemēram, Barkavas pagastā, Gaigalavas pagastā, Sakas pagastā, Svitenes pagastā u.c.), bija zem 75%**. Tas skaidrojams ar ceļu infrastruktūru, kā arī lauku teritoriju ģeogrāfisko un sociāli ekonomisko izvietojumu. **Neraugoties uz to, ka administratīvi teritoriālo vienību skaits, kurās operativitāte ir zem normatīvos aktos noteiktā joprojām ir augsts, Stratēģijā izvirzītais mērķis samazināt šo teritoriālo vienību skaitu 2019. gadā (n=128), salīdzinājumā ar 2018. gadu (n=137) ir izpildīts** (skat. 7 attēlu).

7. attēls. Savlaicīgi izpildīto izsaukumu samazinājuma attēlojums administratīvi teritoriālajās vienībās 2018. un 2019. gadā

Lai arī vidējais savlaicīgi izpildīto visaugstākās un augstas izsaukumu īpatsvars lauku teritorijās pārsniedz MK noteikumos Nr. 555 noteiktās prasības, kas nosaka, ka pēc neatliekama izsaukuma saņemšanas NMP 75% gadījumu jānodrošina ne vēlāk kā 25 minūšu laikā, tomēr atsevišķos pagastos šis rādītājs nepārsniedz pat 25%. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu pakalpojuma pieejamību visiem iedzīvotājiem, ir nepieciešams īstenot dažādus pasākumus veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai lauku iedzīvotājiem, piemēram, iesaistīt ģimenes ārstus un ģimenes ārstu praksēs strādājošas ārstniecības personas.

Pamatojoties uz izmaiņām MK noteikumos Nr.555 un NMP dienesta sekundāro izsaukumu mazināšanas darba grupas pieņemto lēmumu, no 2019. gada 1. janvāra paplašināti sekundāro izsaukumu atlases kritēriji, ietverot izpildītus izsaukumus jebkurā izsaukuma vietā, lai sekundāro izsaukumu atlase būtu pēc iespējas objektīvāka un precīzāka, līdz ar to

sekundāro izsaukumu īpatsvara palielināšanos 2019. gadā attiecībā pret iepriekšējo gadu nevar attiecināt uz sekundāro izsaukumu pieaugumu.

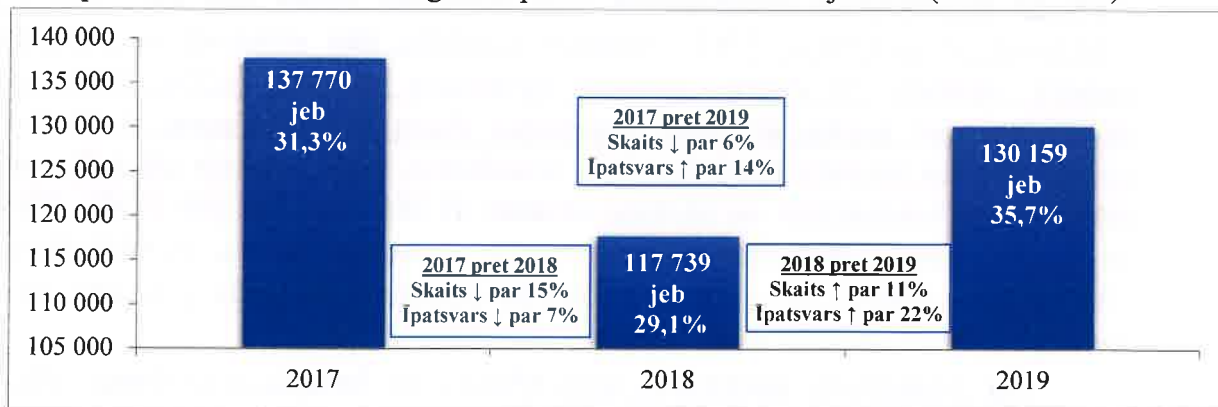
Izmantojot datu analīzē paplašinātu datu apjomu, tāpat kā iepriekš viszemākais sekundāro izsaukumu īpatsvars vērojams vasaras un rudens mēnešos, bet visaugstākais – ziemā un pavasarī (skat. 8. attēlu), kas skaidrojams ar gripas epidēmiju un paaugstinātu saslimstību ar akūtām respiratorām vīrusinfekcijām ziemas un pavasara sezonās, kād iedzīvotāji pastiprināti vēršas NMP dienestā ar sūdzībām par augstu temperatūru, galvassāpēm, nogurumu un citām akūtu vīrusinfekciju radītām blakusparādībām.

8. attēls. NMP dienesta sekundāro izsaukumu īpatsvara dinamika sadalījumā pa mēnešiem, 2017.-2019. gads

Lai mazinātu sekundāro izsaukumu īpatsvaru, NMP dienestā notiek aktīva komunikācija ar sabiedrību par alternatīvām iespējām medicīniskās palīdzības pakalpojumu saņemšanā gadījumos, kad personas veselība vai dzīvība nav apdraudēta, OVC aktīvāka darbība, nodrošinot izsaukumu šķirošanu, izsaucēju aktīvāka konsultēšana pa telefonu. **Neskatoties uz NMP dienesta aktīvo darbu sekundāro izsaukumu īpatsvara mazināšanā, radītājs 2019. gadā bija nedaudz augstāks nekā prognozēts Stratēģijā – 35,7%, kas ir saistīts ar vairākiem mērķa sasniegšanu kavējošajiem faktoriem, tai skaitā sabiedrības paradumu maiņu meklēt palīdzību ārpus NMP dienesta brīžos, kad dzīvība un veselība nav apdraudēta.**

Neskatoties uz iepriekš minēto, vērojams sekundāro izsaukuma skaita samazinājums laikā perioda no 2017. un 2019. gadam par 7 611 izsaukumiem jeb 6% (skat. 9. attēlu).

9. attēls. Sekundāro izsaukumu skaita un īpatsvara izmaiņu salīdzinājums, 2017.-2019. gads

Sekundārie NMP izsaukumi netieši norāda uz ierobežotu primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību valstī (63,5% sekundāro izsaukumu 2019. gada bija ārpus ģimenes ārsta darba laika), kā arī primārās veselības aprūpes kvalitāti un nepietiekamu pacienta un ģimenes ārsta sadarbību. Jāpiemin, ka 53,6% sekundāro izsaukumu 2019. gadā pēc sarunas ar izsaucēju OVC sākotnēji tiek klasificēti kā augstas prioritātes izsaukumi, kas norāda, ka situācijā, kad pacients jūtas slikti, tuvinieki uztraukumā mēdz pārspīlēt situāciju, tādējādi radot priekšstatu, ka pacienta veselība ir apdraudēta. Atsevišķi pieminama pacientu grupa, galvenokārt pacienti ar hroniskām saslimšanām, kas regulāri vēršas pēc palīdzības NMP dienestā un zina, kādas sūdzības jāmin sarunā ar dispečeru vai ārstu, lai NMP brigāde tiktu nosūtīta. Vēl viens rādītājs, kas ietekmē sekundāro izsaukumu īpatsvaru ir iedzīvotāju vecums. Analizējot sekundāros izsaukumus pa vecuma grupām, redzams, ka 60% gadījumu sekundārie izsaukumi ir pie bērniem vecumā līdz 9 gadiem un veciem cilvēkiem pēc 60 gadu vecuma. Tāpat pastāv sekundāro izsaukumu īpatsvara atšķirība starp RC, 2019. gadā sekundāro izsaukumu īpatsvars KRC bija 40,2%, kas bija visaugstākais starp visiem RC, bet zemākais bija LRC - 25,4%, šī tendence saglabājas vairākus gadus pēc kārtas.

2.15.2 OVC darbība

2019. gadā NMP dienesta OVC **ienākošo zvanu skaits bija 563 050**, kas ir par 7 508 zvaniem jeb 1,3% mazāk nekā 2018. gadā, kas saistīts ar 2018. gadā pastiprināti veikto un 2019. gadā turpināto iedzīvotāju informēšanu par gadījumiem, kādos nepieciešams saukt NMP un kādos palīdzība jāmeklē pie ģimenes ārsta u.c. **Tāpat arī pieteiktie izsaukumi samazinājušies par 35 954 izsaukumiem jeb 8,5%, sasniedzot 389 139 izsaukumus un izpildot Stratēģijā noteikto rezultātīvo rādītāju – samazināt pieteikto izsaukumu skaitu.** NMP brigādes nosūtītas 364 911 izsaukumā, kas ir par 9,7% jeb 39 000 izsaukumiem mazāk nekā 2018. gadā.

Analizējot 2019. gada telefonijas risinājuma fiksētos datus, konstatēts, ka **nepaceltie zvani** NMP dienestā līdz 8 sek. (izsaucējs pats pārtrauc zvanu, jo kļūdījies ar telefona numuru u.t.t.) sastāda 3,8%, bet līdz 30 sek. nepaceltie zvani veido 0,1% no ienākošajiem zvaniem (Eiropas ārkārtas palīdzības tālruņa asociācijas standarts < 12 %). **<15 sekunžu laikā pacelto zvanu skaits sastāda 99,6%** (noteiktais kritērijs 80%). 2019. gadā izsaukuma pieņemšanas vidējais laiks bija 2 min 1. un 2. prioritātes izsaukumos. **2019. gadā 24 225 izsaukumi jeb 6,2% no pieteiktajiem izsaukumiem, kuri potenciāli varēja kļūt par NMP brigāžu izpildītiem izsaukumiem, OVC darbības rezultāta tika atrisināti pa telefonu, kas gandrīz sasniedz Stratēģijā plānoto rezultātīvo rādītāju 6,5% 2019. gadā un skaidrojams ar kopējo pieteikto izsaukuma skaita samazinājumu.** Analizējot visus izsaukumus, kas atrisināti pa telefonu, t.sk. izsaukumus, kuros izsaucējs sākotnēji zvanījis ar mērķi saņemt konsultāciju, pa telefonu atrisināti 47 244 izsaukumi jeb 11,5%. 2019. gadā telefoniski saņemtas, mājas lapā, sociālajos tīklos vai medijos fiksētas un NMP dienestā par OVC darbu reģistrētas 30 sūdzības, no kurām pamatotas vai daļēji pamatotas bijušas 3. Savukārt saņemto pateicību skaits 2019. gadā bija 23.

Lai pilnveidotu izsaukumu pieņemšanas un brigāžu nosūtīšanas algoritmu, izstrādāts jauns lēmumu pieņemšanas algoritms izsaukumu raksturošanas un prioritizēšanas pilnveidošanai, lai pēc neatliekama izsaukuma pieņemšanas NMP 75 % gadījumu nodrošinātu visā valsts teritorijā NMP brigādes ierašanos atbilstoši MK noteikumos Nr. 555 minētajam.

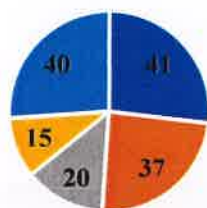
Tāpat zemas prioritātes izsaukuma gadījumā brigāžu vadības dispečers uz adresi nosūta piemērotāko brigādi, saglabājot primāri visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu izpildi jeb optimālu operatīvo situāciju.

2.15.3 SMC darbība

SMC galvenie uzdevumi:

- nodrošināt specializēto NMP pēc ārstniecības iestādes pieprasījuma un kritiski slimu pacientu medicīnisko transportēšanu starp slimnīcām, t.sk. uz/no ārvalstīm;
- sniegt atbalstu NMP brigādēm;
- nodrošināt medicīnisko palīdzību valsts nozīmes publiskajos pasākumos.

SMC darbību diennakts režīmā nodrošina divi vadības dispečeri, piecas īpaši aprīkotas reanimācijas brigādes (divas pieaugušiem, viena bērniem, divas jaundzimušajiem) un citi mediķi 16 dažādās specialitātēs. Papildus tiek piesaistīti speciālisti, noslēdzot līgumu par konkrētu izsaukumu. Dežūru režīmā strādā operāciju māšas, kuras uzrauga ķirurģisko instrumentu gatavību darbam un, ja nepieciešams, var doties izsaukumā kopā ar ārstu.

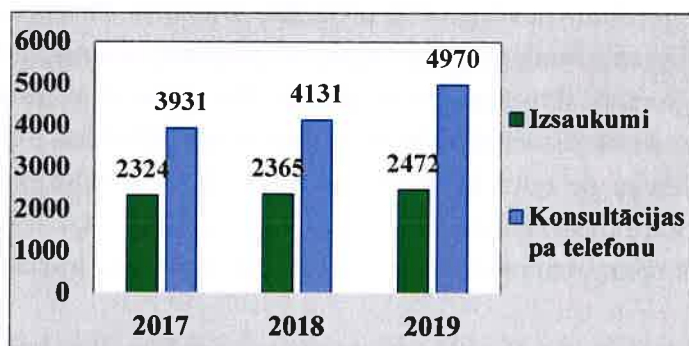

- Ārsti no P.Stradiņa KUS
- Ārsti no RAKUS
- Ārsti no Bērnu KUS
- Ārsti no citām slimnīcām
- Ārsta palīgi un māšas

SMC ārsti (n=113) savas profesionālās iemaņas uztur ikdienā pamatdarbā, strādājot universitātes klīnikās vai specializētajās slimnīcās. Speciālisti (katrā specialitātē pa vienam) strādā „mājas dežūru režīmā” un pēc dispečeru zvana konsultē pa telefonu vai dodas izsaukumā, lai veiktu operācijas un konsultētu kolēģus uz vietas (skat. 10. attēlu).

10. attēls. SMC personāls

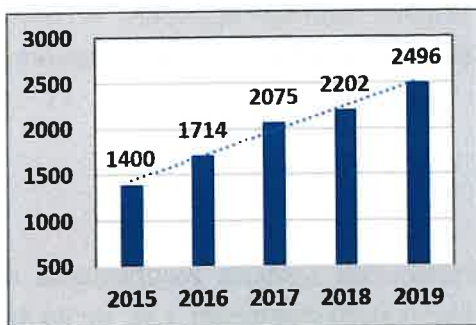
Pēdējos gados īpaši pieaudzis ir konsultāciju un konsīliju apjoms pa telefonu.

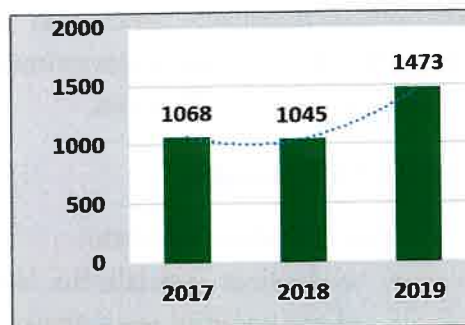
Konsultējot pa telefonu, viens konsultācijas gadījums var ietvert vairākas sarunas un vizuālās diagnostikas rezultātu izvērtēšanas dežūras laikā. **Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir pieaudzis arī izsaukumu skaits un par 15% palielinājies kopējais pieprasījums pēc SMC atbalsta (11. attēls).**

11. attēls. SMC konsultācijas pa telefonu un izsaukumi

Telemedicīnas (CT, MR, EKG) pakalpojumu aizvien plašāka izmantošana rada iespēju savlaicīgāk un precīzāk izvērtēt pacientam nepieciešamās palīdzības veidus un atpazīt gadījumus, kad kolēģus nepieciešams konsultēt tikai pa telefonu. Telemedicīnas tehnoloģiskās iespējas šobrīd ir visās Latvijas slimnīcās, kur tiek sniegta NMP. Visvairāk vizuālās diagnostikas izmeklējumu novērtēšanu no attāluma lūdz izmantot speciālisti no Jelgavas, Vidzemes, Jēkabpils, Liepājas, Ventpils un Ogres slimnīcām (skat. 12. attēlu).

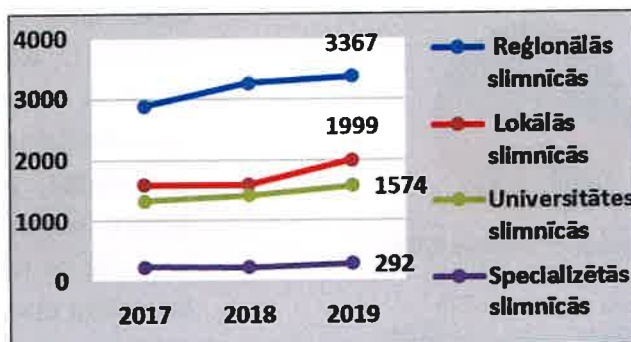

12. attēls. No attāluma vērtēto diagnostikas izmeklējumu skaits

13. attēls. Pēc SMC konsultācijām pa telefonu ar NMP brigādēm pārvestie pacienti uz stacionāru

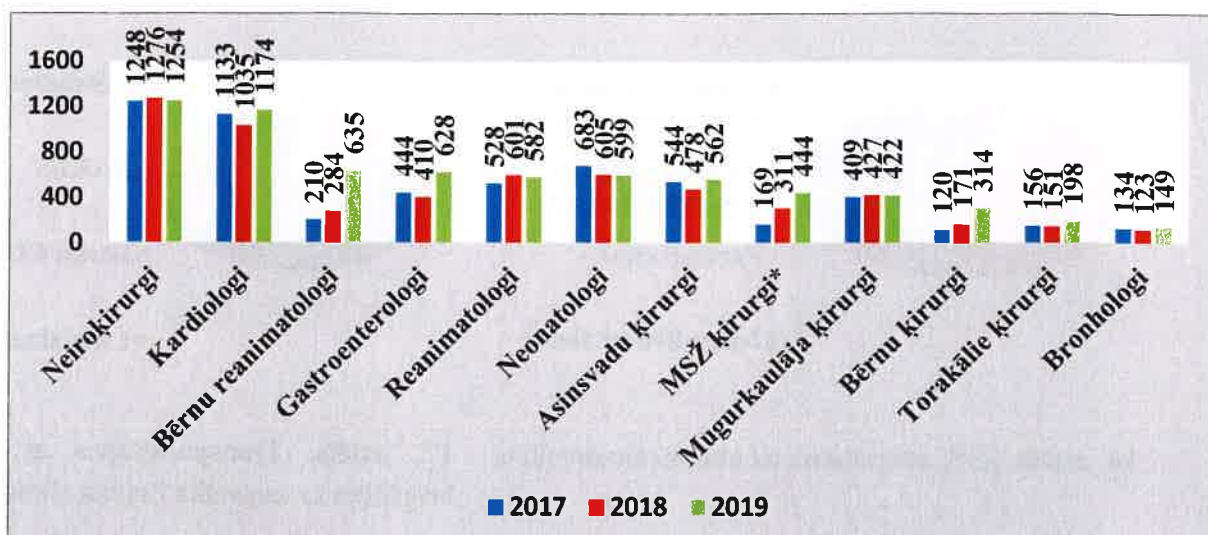
Pēc SMC konsultācijām pa telefonu slimnīcām 30% gadījumu pacientus uz augstākā līmeņa slimnīcām transportēja NMP brigādes (skat. 13. attēlu). Īpaši svarīgi tas bija gadījumos, kad ārstēšanas rezultātu ietekmēja laiks. Šī procesa kvalitatīvāku izpildi sekmēja SMC vadības dispečeru un OVC galveno dežūrārstu veiksmīga sadarbība.

14. attēls. SMC konsultāciju pa telefonu un izsaukumu pieprasījums no slimnīcām

Par specializētās medicīniskās palīdzības pieprasījuma apjomu slimnīcās liecina konsultāciju pa telefonu un izsaukumu kopskaits. Vērtējot pa slimnīcu grupām (skat. 14. attēlu), specializētās palīdzības pieprasījums ievērojamāk pieaudzis lokālajās slimnīcās - par 78% palielinājies pieprasījums no Ogres slimnīcas, palielinājies arī pieprasījums no Madonas, Dobeles un Cēsu slimnīcām. Reģionālo slimnīcu grupā pēdējo trīs gadu laikā pieaudzis pieprasījums no Vidzemes un Rēzeknes slimnīcām. Starp universitātes klīnikām visvairāk palielinājies izsaukumu un konsultāciju pa telefonu skaits no RAKUS. Vispieprasītākie no SMC speciālistiem ir neiroķirurgi, kardiologi, neonatologi un gastroenterologi – endoskopisti. Ievērojami pieaudzis darba apjoms bērnu reanimatologiem, bērnu ķirurgiem un mutes, sejas, žokļu ķirurgiem (skat. 15. attēlu).

SMC ir sniedzis atbalstu kolēģiem 34 Latvijas ārstniecības iestādēs, 389 gadījumos organizēti konsīliji pa telefonu, 27 gadījumos vienlaicīgi izsaukumos ir devušies vairāki speciālisti.

*Mutes-sejas-žokļu ķirurgi

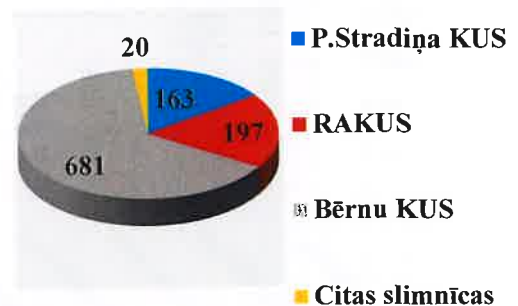
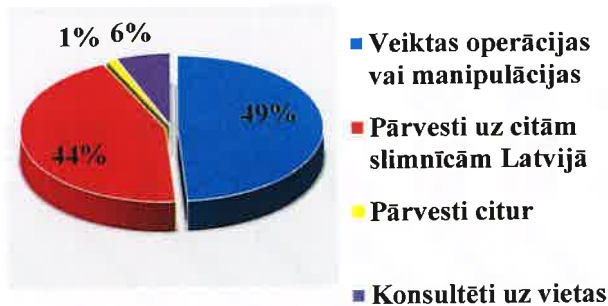
15. attēls. SMC konsultāciju un izsaukumu pieprasījums pēc ārsta specialitātes

Katra dienu “uz līnijas” **atrodas divas speciāli aprīkotas neonatologu brigādes, kas saskan ar Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju par 2019. gadu.** Izsaukumu skaits ir samazinājies atbilstoši dzimstības samazinājumam valstī, bet, tāpat kā iepriekš, tas ir 3% no kopējā jaundzimušo skaita. No 562 izsaukumiem 25% gadījumos neonatologu brigāde devās uz ārpus Rīgas esošām slimnīcām. 27% bija primārās steidzamības izsaukumi, 30% no izsaukumiem tika izmantots speciāls plaušu ventilācijas režīms (CPAP vai PMV). Hipotermijas iekārta tika izmantota 13 jaundzimušajiem (skat. 4. tabulu).

	2016	2017	2018	2019
Jaundzimušo skaits	21 968	20 828	19 314	18 589
Kopējais SMC izsaukumu skaits	692	653	584	562
% no jaundzimušo skaita	3%	3%	3%	3%
Izsaukumu skaits ārpus Rīgas	151	155	140	143
% no kopējā SMC izsaukumu skaita	22%	23%	24%	25%
Transportēšanas laikā nodrošināta PMV, CPAP	187	212	179	171
% no kopējā SMC izsaukumu skaita	27%	32%	30%	30%
Transportēšanas laikā nodrošināta hipotermija	0	15	10	13
% no kopējā SMC izsaukumu skaita	0%	2%	2%	2%
Primārās steidzamības izsaukums	139	158	153	151
% no kopējā SMC izsaukumu skaita	20%	24%	26%	27%

4. tabula. SMC neonatologu brigādes izsaukumus raksturojošās tendences.

Kopumā SMC izsaukumos uz Latvijas slimnīcām 1172 gadījumos (49%) veiktas operācijas vai manipulācijas, 1061 gadījumos (44%) pacienti pārvesti uz citiem stacionāriem ar SMC brigādēm, bet 110 (6%) gadījumos nodrošinātas speciālistu konsultācijas uz vietas slimnīcās (skat. 16. attēlu). Reģionālo slimnīcu grupā uz augstāka līmeņa slimnīcām pacienti visvairāk pārvesti no Vidzemes, Jēkabpils, Liepājas, Jelgavas un Rēzeknes slimnīcām. Lokālo slimnīcu grupā pacienti vairāk pārvesti no Balvu, Dobeles, Madonas un Ogres slimnīcām (skat. 17. attēlu).

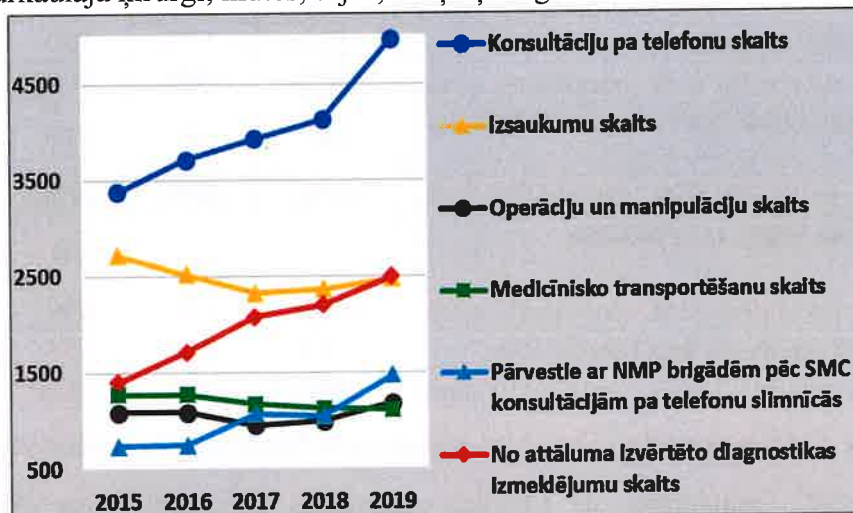
16. attēls. SMC izsaukumu uz slimnīcām rezultāti

17. attēls. Transportēšanas ar SMC brigādēm uz augstāka līmeņa slimnīcām

Primārās steidzamības izsaukumi bijuši 68% gadījumos. NBS helikopters iesaistīts 13 reižu. Medicīniskās transportēšanas uz/no ārzemēm veiktas 11 gadījumos.

Specializētās medicīniskās palīdzības organizēšanas veidi pēdējos gados ir mainījušies (skat. 18. attēlu). Pilnveidots telefonisko konsultāciju un konsīliju process, līdz ar to medicīniskā palīdzība tika nodrošināta savlaicīgāk, atbilstošākā veidā un racionālāk, izmantojot NMP dienesta resursus. Veiksmīgi sadarbojoties ar OVC, pēc SMC speciālistu konsultācijām pa telefonu, pacienti tika transportēti uz atbilstošākām slimnīcām arī ar NMP brigādēm.

Telemedicīnas pakalpojumu izmantošana (78% pieaugums piecu gadu laikā) ir radījusi iespēju speciālistiem pieņemt pamatotākus lēmumus, lai izšķirtos, vai pacients jāoperē uz vietas, jāpārved uz augstāka līmeņa stacionāru vai jāturpina neoperatīva terapija. Tā rezultātā torakālie ķirurgi operācijas veica 97%, neiroķirurgi - 94%; otolaringologi - 91%, mugurkaulāja ķirurgi, mutes, sejas, žokļu ķirurgi - 90% no izsaukumiem.

18. attēls. SMC darbību raksturojošo rādītāju korelācija

Specializētās NMP sniegšanai republikas slimnīcās ir nepieciešami ārsti, ārstu palīgi un māsas, kuru profesionālās iemaņas un prasmes ir iegūtas ikdienā, strādājot universitātes klīnikās vai specializētajās slimnīcās. Lielākajā daļā gadījumu SMC ārstu iesaistīšanās kritiski slimu pacientu ārstēšanā republikas slimnīcās ir vienīgā alternatīva, kas var sekmēt šo pacientu dzīvības glābšanu un izveseļošanu. Universitātes klīnikās strādājošo speciālistu skaits ir nepietiekošs, lai varētu nodrošināt dežūras gan pamatdarbā, gan arī sniedzot atbalstu

kolēģiem citās slimnīcās, tādēļ lielu apjomu no SMC darba sastāda arī konsultācijas pa telefonu un izsaukumi uz P.Stradiņa KUS un RAKUS.

Izvērtējot iepriekšējā gadā veiktās ārstniecības iestāžu aptaujas rezultātus, konstatēts, ka daļai no ārstniecības iestāžu personāla nav pietiekošas izpratnes par SMC lomu un kompetenci veselības aprūpes sistēmā Latvijā. Tādēļ turpmāk nepieciešams atrast piemērotākos komunikācijas veidus un ceļus, lai informētu ārstniecības iestāžu vadību un personālu par specializētās NMP saņemšanas iespējām un kārtību.

Atbilstoši Stratēģijā noteiktajam mērķim “Uzlabota specializētās NMP sniegšanas kvalitāte un pacientu drošība ” sasniegti 2019. gada rezultatīvie rādītāji un līdz ar to mērķa izpilde kopumā, ko veicinājis pietiekams finansējums:

- nodrošinātas 2 neonatologu brigādes un 3 ar mūsdienīgām tehnoloģijām speciāli aprīkoti OMT (iegādāts 1 jauns) neonatologu brigādēm;

- 3 prioritārās specialitāšu grupās (neiroķirurgi, mutes-sejas-žokļu ķirurgi, neonatologi) iegādātas jaunas mūsdienīgas tehnoloģijas;

- pastāvīgā gatavības režīmā atrodas 7 OMT un autovadītāji.

3. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

3.1 Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2019. gadā, EUR

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	59 855 764	76 040 061	76 252 003
1.1.	Valsts budžeta transferti	212 475	53 994	53 994
1.2.	Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	647 183	603 661	815 603
1.3.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	58 996 106	75 382 406	75 382 406
2	Izdevumi (kopā)	59 847 970	76 101 300	75 957 096
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	58 250 154	72 432 164	72 290 599
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	58 250 154	72 432 164	72 290 599
2.2.	Kapitālie izdevumi	1 597 816	3 669 136	3 666 497

5. tabula. 39.00.00 Programma "Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana", 39.04.00 apakšprogramma "Neatliekamā medicīniskā palīdzība"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1.	Resursi izdevumu segšanai	270 640	133 690	97 115
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	270 640	133 690	97 115
2.	Izdevumi (kopā)	254 188	133 690	97 115
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	254 188	133 690	97 115
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	254 188	133 690	97 115

6. tabula. 62.00.00 Programma "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana" 62.08.00 apakšprogramma "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020)" projekta "Vienotās NMP un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)" īstenošana.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	5 840	0	0
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	5 840	0	0
2	Izdevumi (kopā)	5 839	0	0
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 839	0	0
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	5 839	0	0

7. tabula. 63.00.00 Programma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana", 63.07.00. apakšprogramma "Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2014-2020)" 9.2.3.0/15/1/001 - Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	144 970	235 205	117 634
1.1.	Valsts budžeta transferti	0	142 371	34 595
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	144 970	92 834	83 039
2	Izdevumi (kopā)	53 268	235 205	117 634
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	21 862	150 935	36 372
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	21 862	8 564	1 777
2.2.	Kapitālie izdevumi	31 405	84 270	81 262

8. tabula. 69.00.00 Programma “Mērķa “Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana” 69.07.00 apakšprogramma “Mērķa “Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)” LVLT213-Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas (2014-2020) projektu un pasākumu īstenošana

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	0	109 029	16 902
1.1.	Valsts budžeta transferti	0	109 029	16 902
2	Izdevumi (kopā)	0	109 029	16 902
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	109 029	16 902

9. tabula. 69.00.00 Programma “Mērķa “Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana” 69.21.00 apakšprogramma “Atmaksas valsts pamatbudžetā par mērķa “Eiropas Teritoriālā sadarbība” finansējumu (2014-2020)” LVLT213-Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas (2014-2020) projektu un pasākumu īstenošana.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	0	10 073	10 072
1.1.	Ārvalstu finanšu palīdzība iestādes ieņēmumos	0	8 058	8 058
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	0	2 015	2 014
2	Izdevumi (kopā)	0	10 073	7 922
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	10 073	7 922
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	0	10 073	7 922

10. tabula. 70.00.00 Programma “Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana” 70.07.00 apakšprogramma “Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana” projekta „Vienotā rīcība, gatavības stiprināšanai nopietniem pārrobežu

draudiem veselībai Eiropas Savienībā un Starptautisko sabiedrības veselības aizsardzības noteikumu ieviešanā” īstenošana.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Piešķirts	Faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	55 540	3 313	3 313
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	55 540	3 313	3 313
2	Izdevumi (kopā)	46 593	3 313	3 313
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	45 388	3 313	3 313
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	45 388	3 313	3 313

11. tabula. 99.00.00 Programma "Izdevumi neparedzētiem gadījumiem izlietojums"

3.2 Starptautisko investīciju ieguldījumu programmu projekti

Turpinās NMP dienesta un ASV Armijas Inženieru Korpusa Eiropas Daļas sadarbība ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecības Eiropā Civilās Sadarbības programmas ietvaros. Šīs programmas ietvaros:

- 2019. gadā turpinājās darbs pie projekta **“Neatliekamās medicīniskās palīdzības administrācijas ēkas projektēšana un būvniecība” (BAC Imanta)**” un tika uzsākti projektēšanas darbi ar kopējo projekta finansējumu 585 595,00 EUR.
- 2019. gadā tika apstiprināts projekts **“Kandavas VMR noliktavas rekonstrukcija Talsu iela 33”** un uzsākti projektēšanas darbi ar kopējo projekta finansējumu 591 291,00 EUR.
- 2019. gadā e-pastā saņemta informācija, ka apstiprināts projekts **“Latgales Reģionālā centra auto novietnes rekonstrukcija un administratīvo telpu būvniecība”**. Kopējais paredzamais projekta finansējums 429 480,00 EUR. Projektu plānots uzsākt 2020. gadā.

Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projektu īstenošana:

- 2019. gadā turpinājās NMP dienesta iesaistīšanās ESF projektā **“Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”**. Projekta iesniedzējs ir NVD. Projekts tiek īstenots sadarbībā ar VM, SPKC, VI. Projekta mērķis ir nodrošināt sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgas veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju izstrādi un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālas atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai.
- Pārskata gadā NMP dienests turpināja darbu ERAF finansētājā projektā **“Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)”**. Projekts tika apstiprināts 2018. gada maijā. Projekta virsmērķis ir ieviest IKT risinājumus NMP uzlabošanai Latvijas iedzīvotājiem dzīvībai un veselībai kritiskās situācijās. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar VSIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca", SIA "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca", VSIA "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca", NVD.

Projekta īstenošanas laiks ir no 2018. gada 25. maija līdz 2021. gada 24. janvārim. Kopējais projekta finansējums 1 000 000,00 EUR.

- 2019. gadā NMP dienests turpināja iesaistīties IeM projektā “**Vienota kontaktu centra platforma operatīvo dienestu darba atbalstam un publisko pakalpojumu piegādei** (112 projekts)” kā sadarbības partneris. NMP dienests piedalās IeM izveidotajā starpinstitucionālajā darba grupā vienota 112 zvanu centra ieviešanas plāna izstrādei.
- 2019. gadā NMP dienests kā vadošais partneris kopā ar sadarbības partneriem īstenoja projektu “**Sadarbība, kapacitātes stiprināšana un kopīga risku mazināšana Latvijas un Lietuvas medicīnas un glābšanas personālam ēku sagrūvumu gadījumā**” (*Interaction, capacities strengthening and joint risk mitigation of Latvian and Lithuanian medical and rescuers crews during liquidation of collapsed buildings* (ResCo)) Latvijas – Lietuvas pārobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gada ietvaros. Projekta mērķis bija stiprināt Latvijas un Lietuvas pierobežas zonā strādājošo dienestu sadarbību un efektivitāti palīdzības sniegšanai iedzīvotājiem ēku sagrūvuma gadījumos, kā arī veicināt sabiedrības informētību par drošu rīcību ĀS, kas tika sasniegts. Projekta realizācijā piedalījās NMP dienests, VUGD, Utenas ugunsdzēsības un glābšanas dienests un Utenas NMP pakalpojuma sniedzējs. Projekta īstenošanas laiks – no 2017. gada 1. aprīļa līdz 2019. gada 30. jūnijam. Atskaišu iesniegšana un pēdējā maksājuma veikšana notiks 2020. gadā. Kopējais projekta finansējums 556 970,47 EUR. NMP dienestam paredzētā finansējuma daļa – 154 664,47 EUR.
- Pārskata gadā tika turpināts darbs, lai varētu īstenot projektu “**Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Brigāžu atbalsta centra ēkā Nīcgales ielā 7, Rīgā**”. Kopējais plānotais projekta finansējums 266 000,00 EUR.
- 2019. gadā NMP dienests turpināja darbu pie ERAF projekta “**Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība 2. kārtā**” sagatavošanas un dokumentu saskaņošanas. Saņemts apstiprinājums no VARAM un MK. 2020. gadā notiks projekta pieteikuma iesniegšana CFLA. Projekta plānotais finansējums 4 770 000,00 EUR.
- 2019. gada 1. aprīlī tika noslēgts līgums EK Veselības programmas projektā “**Vienotā rīcība gatavības stiprināšanai ES pret nopietniem pārobežu draudiem veselībai un atbalstu Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu ieviešanai**” (*2.2.1. Joint Action to strengthen preparedness in the EU against serious cross-border threats to health and support the implementation of International Health Regulations (IHR)*) (JA SHARP). NMP dienests piedalās projektā kā sadarbības partneris. NMP dienestam piedaloties vienotajā rīcībā gatavības stiprināšanai nopietniem pārobežu draudiem veselībai ES un SVAN ieviešanas atbalstam, tiks stiprināta gatavība ĀS pārvaldīšanā, tostarp uzlabota SVAN ieviešana Latvijā un ES kopumā, kā arī veicināta Latvijas sagatavotība krīžu pārvarēšanai. Projekta īstenošanas laiks – no 2019. gada līdz 2022. gada 30. jūnijam. Kopējais projekta finansējums 7 900 000,00 EUR. NMP dienestam paredzētā finansējuma daļa 169 880,00 EUR.

4. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

4.1 Kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošana

NMP dienestā ir izveidota un pastāvīgi tiek uzturēta kvalitātes vadības sistēma atbilstoši standarta ISO 9001:2015 „Kvalitātes pārvaldības sistēma. Prasības.” noteiktajām prasībām. 2019. gada laikā procesu vadības un darbības efektīvākai uzlabošanai vairāki procesi tika pilnveidoti, reorganizēti un izveidoti no jauna. Darba procesu organizācijā ieviesti vairāki elektroniski risinājumi, atsakoties no papīra dokumentu aprites un vērtību nepievienojošām darbībām. Būtiskākās izmaiņas saistītas ar pilnveidojumiem:

- medicīniskās kvalitātes izvērtēšanas procesā,
- medicīnisko resursu pārvaldības procesā,
- medicīniskajās rekomendācijās.

VC atbildīgās struktūrvienības regulāri pārskata un identificē nepieciešamās izmaiņas kvalitātes vadības sistēmā. 2019. gada laikā īpaša uzmanība tika pievērsta pilnveides plānā iekļauto uzdevumu izpildes termiņu uzraudzībai, nodrošinot dažādu procesu jaunāko versiju apstiprināšanu.

4.2 Vadības audits un iekšējā kontrole

Lai novērtētu NMP dienesta kvalitātes vadības sistēmas atbilstību normatīvajiem aktiem un ISO 9001:2015 standarta prasībām, **2019. gadā notikušas 38 kvalitātes audita vizītes visās NMP dienesta VC struktūrvienībās, RC un to struktūrvienībās šādās sertificētajās jomās:**

- NMP sniegšana pirmsslimnīcas etapā;
- KM sistēmas darbības plānošana;
- NMP organizēšana un nodrošināšana ĀS un katastrofu gadījumos;
- Medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālo rezervju glabāšana;
- Apmācību organizēšana KM, NMP un pirmās palīdzības sniegšanā;
- Specializētās medicīniskās palīdzības sniegšana.

Kvalitātes iekšējā audita rezultātā secināts, ka kvalitātes vadības sistēma kopumā darbojas atbilstoši noteiktajām prasībām, savukārt ārējā sertifikācijas uzraudzības auditā NMP dienesta kvalitātes vadības sistēma atzīta par efektīvu un atbilstošu standartam ISO 9001:2015 un auditā tika identificētas kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošanas iespējas, tādējādi nodrošinot nepārtrauktu vadības sistēmas pilnveidošanu.

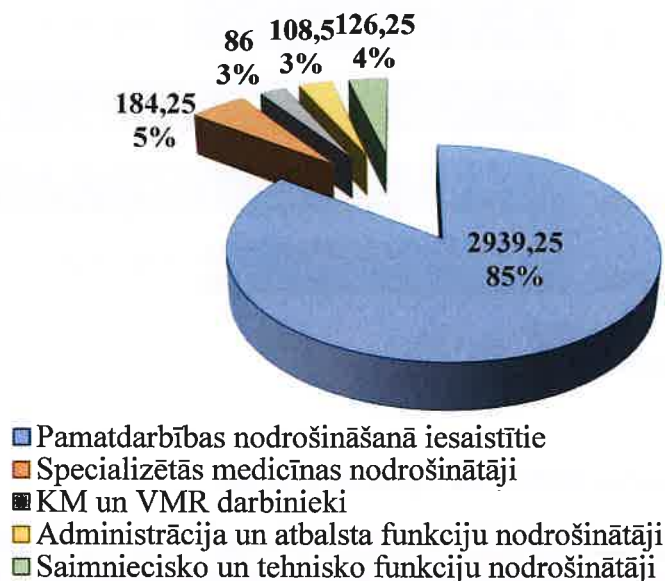
2019. gadā NMP dienestā tika izvērtēti visi korupcijas riskam pakļautie amati un ieviests trauksmes cēlēju ziņojumu saņemšanas, aprites un izskatīšanas process, tādējādi nodrošinot ārējiem normatīvajiem aktiem atbilstošu iekšējās kontroles sistēmu.

5. NMP dienesta personāls

5.1 Personāla raksturojums

NMP dienesta funkciju nodrošināšanai visā Latvijas teritorijā 2019. gada periodā 3 444,25 amatu vietās vidēji bija nodarbināti 3 281 darbinieki, t.sk. 12 valsts civildienesta ierēdņi. Pēc amata vietu sadalījuma 85% jeb 2939,25 amatu vietas (nodarbināti

2794 darbinieks) ir pamatdarbības nodrošināšanai, 5% jeb 184,25 amatu vietas (nodarbināti 165 darbinieki), lai nodrošinātu specializētās medicīnas vajadzības, 4% jeb 126,25 amatu vietas - saimniecības un tehnisko funkciju nodrošināšanai (nodarbināti 127 darbinieki), 3% jeb 86 amatu vietas katastrofu medicīnas un valsts materiālo rezervju nodrošināšanai un uzraudzībai (nodarbināti 86 darbinieki) un 3 % jeb 108,5 amata vietas administrācijas funkciju nodrošināšanai (nodarbināti 109 darbinieki) (skat. 19. attēlu).

19. attēls. NMP dienesta amatu vietu (n=3 444,25) slodžu sadalījums

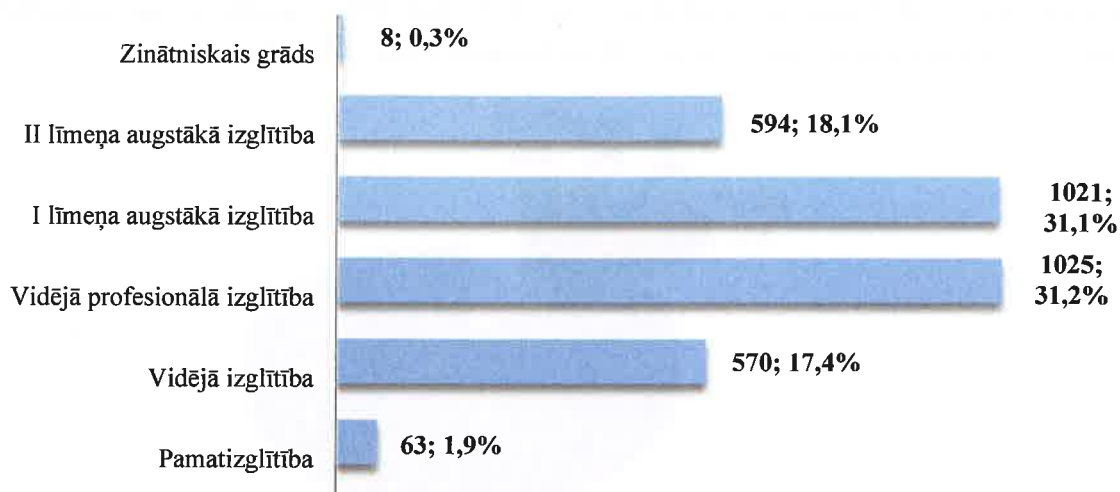
NMP dienesta darbinieku vidējais vecums ir 42 gadi (sievietēm – 42 gadi, vīriešiem – 44 gadi). Ārstniecības personu vidējais vecums 40 gadi (sievietēm – 42 gadi, vīriešiem – 37 gadi). **Lielākā daļa ārstniecības personu ir vecumā no 21 līdz 29 gadiem (skat. 20. attēlā), savukārt ārstniecības personas vecuma grupā no 30-49 gadiem veido 39% no kopējā ārstniecības personu īpatsvara.** Sadalījumā pēc dzimumiem NMP dienestā nodarbināti 1 425 jeb 43% vīriešu un 1 856 jeb 57% sievietes.

20. attēls. NMP dienesta personāla sadalījums vecuma grupās

No kopējā NMP dienestā strādājošo skaita 8 darbinieki ir ar medicīnas zinātņu doktora grādu, 1 615 darbinieki ir ar augstāko izglītību, bet 1 595 ar vidējo profesionālo vai vispārējo vidējo izglītību (skat. 21. attēlu). 2019. gadā 180 NMP dienesta darbinieki ieguva augstāko vai vidējo profesionālo izglītību, t.sk. 176 pabeidza medicīnas mācību iestādes, iegūstot ārstniecības personas diplomu. **Salīdzinot ar 2018. gadu, par 3 procentpunktiem pieaudzis pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanai atbilstošās kvalifikācijas NMP brigāžu, kurās otrās personas pienākumus neveic medicīnas asistenti, ārstniecības personāla īpatsvars,**

sasniedzot Stratēģijā noteikto rezultātīvo rādītāju 2019. gadā – 85%. Tāpat nodrošināta Stratēģijā noteiktā rezultātīvā rādītāja “pieaug specializētās NMP nodrošināšanā nodarbināto ārstniecības personu skaits 24 amatu grupās (ne mazāk kā 4 katrā grupā)” izpilde, sasniedzot īpatsvara rādītāju 87%.

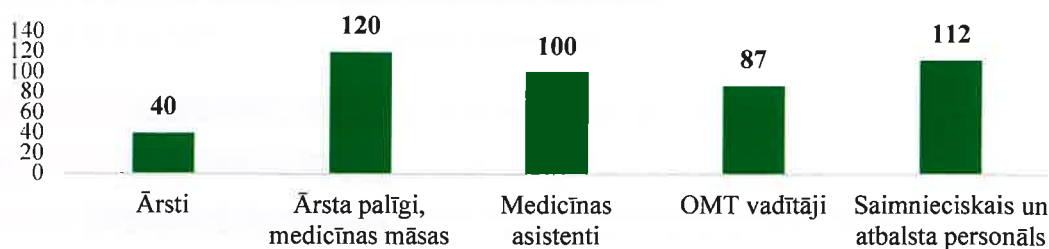
21. attēls. NMP dienesta darbinieku izglītības līmenis

Personāla mainība NMP dienestā 2019. gadā bija vidēji 26%, kas, salīdzinot ar 2018. gadu (31%), ir samazinājusies par 5 procentpunktiem. Tāpat samazinājusies pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanā iesaistīto darbinieku mainība vecuma grupā 25-54 gadiem par 7 procentpunktiem, sasniedzot 14% un tādējādi izpildot Stratēģijā noteiktos rezultātīvos rādītājus attiecībā uz darbinieku mainību, un apliecinot lielāku darbinieku uzticību NMP dienestam, kas saistāma ar atalgojuma palielinājumu ārstniecības personām.

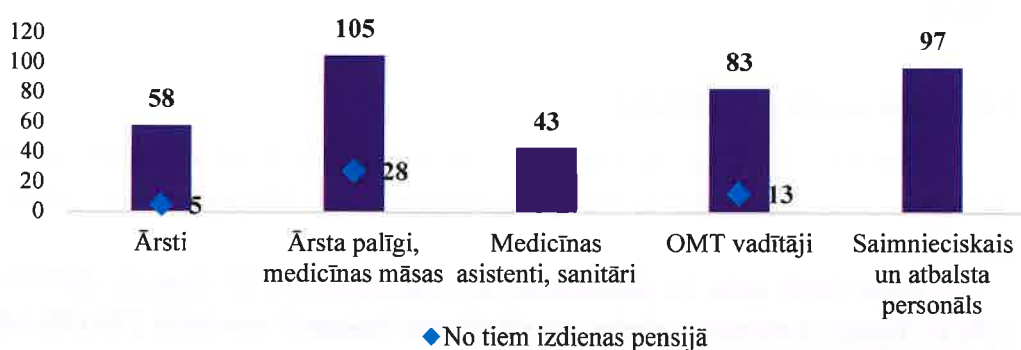
Pārskata gadā darbu NMP dienestā uzsākuši 459 darbinieki, no tiem 160 ārstniecības personas un 187 darbinieki pārējais NMP brigāžu personāls (medicīnas asistenti un OMT vadītāji). Darba tiesiskās attiecības NMP dienestā izbeiguši 386 darbinieki, no tiem 163 ārstniecības personas un 126 pārējās NMP brigāžu personas (medicīnas asistenti un OMT vadītāji).

2019. gadā 5 NM ārsti, 28 ārsta palīgi un 12 OMT vadītāji (46 darbinieki) izmantojuši iespēju doties izdienas pensijā. 37 gadījumos – darba tiesisko attiecību izbeigšanai par pamatu bijusi veselības stāvokļa neatbilstība ieņemamajam amatam (skat. 22. un 23. attēlu). **Pārējos gadījumos darba tiesisko attiecību izbeigšanas galvenie iemesli ir atalgojums medicīnas nozarē, sarežģītie darba apstākļi un lielā darba noslodze, ko ietekmē cilvēkresursu trūkums nozarē, kas izskaidro arī to, ka 2019. gadā nav sasniegti Stratēģijā noteiktie rezultātīvie rādītāji attiecībā uz darbinieku apmierinātību ar darba apstākļiem un darba vidi (2019. gada prognoze – 81%, 2019. gada faktiskais rādītājs – 73%), kā arī darbinieku apmierinātību ar darba organizāciju (2019. gada prognoze – 74%, 2019. gada faktiskais rādītājs – 58%), par ko liecina 2019. gadā veiktās darbinieku apmierinātības aptaujas dati.** Neapmierinātība ar darba organizāciju saistīta ar administratīvo slogu, ko nepieciešams mazināt, vienkāršojot NMP dienestā izstrādātās procedūras un elektronizējot administratīvos procesus. Tāpat uzlabojama tiešo vadītāju komunikācija ar darbinieku, izskaidrojot procedūru būtību. Pārskata periodā nav izdevies

sasniegt arī rezultatīvo rādītāju attiecībā uz darbinieku noslodzi – „NMP brigāžu personāla vidējās darba intensitātes gadā izlīdzināšana no 0,125 līdz 0,5 izsaukumiem stundā”. 2019. gadā šis rādītājs saglabājies 2018. gada līmenī, t.i. 76% (2019. gada prognoze – 80%), kas saistīts ar grūtībām darbinieku rotācijas īstenošanā.

22. attēls. NMP dienestā pieņemto darbinieku sadalījums

23. attēls. NMP dienestā darba attiecības izbeigušo darbinieku sadalījums

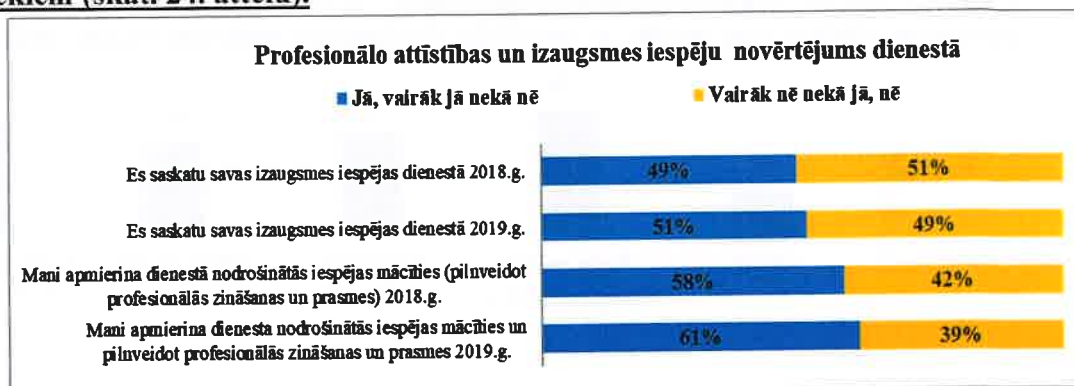
Tomēr pārskata gadā pieaudzis darbinieku īpatsvars, kuri NMP dienestu kā labu darba vietu ieteiktu citiem, sasniedzot 71% un darbinieku īpatsvars, kuri uzskata, ka tiešais darba vadītājs sniedz objektīvas atsauksmes par darba sniegumu, sasniedzot 80% un izpildot Stratēģijā noteiktos rezultatīvos rādītājus par 2019. gadu.

Kā viena no iespējām ārstniecības personu piesaistei un noturēšanai NMP dienestā ilgtermiņā tiek izmantota ES fonda projekta "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla pieejamības uzlabošana ārpus Rīgas" programma. Kopš 2019. gada šo iespēju izmantoja 79 NMP dienesta darbinieki, no kuriem vairāk nekā puse ir sertificētie ārsta palīgi.

Lai veicinātu topošo speciālistu piesaisti un nodrošinātu medicīniskā personāla pēctecību, darbam NMP brigādē tiek piesaistīti medicīnas koledžu un ārstniecības/medicīnas fakultāšu pēdējo kursu studenti, kuri veic medicīnas asistenta kompetencēm atbilstošus pienākumus. Jauno darbinieku efektīvākai integrācijai NMP dienestā 2019. gadā kā pieredzes pārņēmēji iesaistījies 91 jaunais darbinieks un pieredzē dalījušies 87 mentori. **Mentorprogrammu sekmīgi pabeigušo īpatsvars pret visiem medicīnas asistentiem un ārstniecības personām, kas uzsāka mentorprogrammu, 2019. gadā bija 90%, izpildot Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju.** OMT vadītāji profesionālo kompetenci 2019. gadā drošās braukšanasursos sekmīgi pilnveidoja 65 darbinieks t.sk. ārstniecības personas.

NMP dienestam ir svarīgi pieejamo resursu un iespēju ietvaros sniegt atbalstu darbinieku profesionālajai attīstībai un izaugsmei. Darbinieku ikgadējās aptaujās tiek sekots līdz darbinieku apmierinātības līmeņa rādītājiem NMP dienestā nodrošinātajām iespējām pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes. **Kopējais apmierinātības līmenis NMP**

dienestā nodrošinātajām iespējām pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes 2019. gadā ir pieaudzis par 3 procentpunktiem un sastāda 61% no aptaujātajiem darbiniekiem (skat. 24. attēlu).

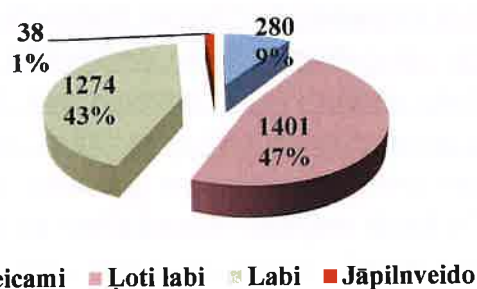

24. attēls. NMP dienesta darbinieku novērtējums profesionālās attīstības un izaugsmes iespējām

5.2 Personāla novērtēšana

Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 494 noteikti mērķi un uzdevumi 2019. gadam, kā arī izstrādāts plāns novērtēšanas posmiem darbinieku novērtēšanai elektroniskajās veidlapās IS NEVIS.

Līdz 2019. gada 31. decembrim novērtēti 2993 NMP dienesta darbinieki, kas sastāda 91% no kopējā darbinieku skaita. Ar vērtējumu “teicami” novērtēti 280 (9%) darbinieki, 1401 (47%) darbinieki saņēmuši vērtējumu “ļoti labi”, 1274 (43%) vērtēti ar – “labi”, un 1% (38) darbinieki novērtēti ar vērtējumu “jāpilnveido” (skat. 25. attēlā).

25. attēls. 2019. gada ikgadējās novērtēšanas rezultāti (novērtēti 2993 darbinieki)

6. Komunikācija ar sabiedrību

Būtisks NMP dienesta ārējās komunikācijas virziens 2019. gadā bija iedzīvotāju informēšana par NMP izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijās, lai mazinātu sekundāro izsaukumu skaitu un veicinātu izpratni par NMP dienesta misiju. Komunikācijas aktivitātes veicinājušas to, ka 2019. gadā par vairāk nekā 35 000 samazinājies pieteikto izsaukumu skaits, salīdzinot ar 2018. gadu. Otrs būtisks ārējās komunikācijas virziens – jauniešu motivēšana medicīnas studijām un darbam NMP dienestā. Savukārt iekšējā komunikācijā liela nozīme bija NMP dienesta stratēģiskās attīstības jautājumu skaidrošanai darbinieku vidū un komandas motivēšana, saliedēšana.

Izglītojošie pasākumi

2019. gadā nodrošināta NMP dienesta dalība vairāk nekā 54 izglītojošos pasākumos, klātienē aptverot ap 35 000 lielu auditoriju. Pasākumi orientēti uz NMP dienesta svarīgu mērķu sasniegšanu:

- Jauniešu motivēšana medicīnas studijām un darbam NMP dienestā – 36 pasākumi ar karjeras ievirzi pamatskolu vecāko klašu un vidusskolu skolēniem (izstāde „Skola 2019” Ķīpsalā, Ēnu diena, karjeras pasākums un izstāde „Skills Latvia 2019” Ķīpsalā, Valsts pārvaldes Atvērto durvju diena, RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas “Atvērto durvju dienas” vidusskolēniem, LU Jauno mediķu skolas pasākums NMP dienestā, kā arī vizītes medicīnas koledžās un skolās). Turpinājās 2018. gadā uzsāktā sadarbība ar Valsts izglītības attīstības aģentūru, piedaloties karjeras semināros skolēniem, pedagogiem un karjeras konsultantiem Krāslavā, Rēzeknē, Alūksnē un Kuldīgā. Izstrādāts arī izdales materiāls (5000 eks.) vidusskolēniem par medicīnas studiju iespējām koledžās un darbu NMP dienestā.
- Sabiedrības izpratnes veicināšana par NMP dienesta misiju un NMP izsaukšanu kritiskos brīžos, kā arī atdzīvināšanas pasākumu veikšanu līdz brigādes atbraukšanai. Gada laikā organizētas 19 bērnu un jauniešu grupu vizītes NMP dienestā un 18 NMP dienesta pārstāvju vizītes skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs (vecāko klašu jaunieši līdz ar preventīvo informāciju iepazīstināti arī ar darbu NMP dienestā un ārsta palīga profesiju), nodrošināta NMP dienesta dalība izglītojošajos pasākumos un skolu konkursos (konkurss 8.-9.klašu skolēniem “Esi drošs, neesi pārdrošs”, drošības diena Aizkraukles novada skolēniem, Alojās Uzņēmēju diena, “Viens solis brīvībai Rūjienā” u.c.).

Komunikācija sociālajos tīklos

2019. gadā aktīvi veidots saturs NMP dienesta sociālo tīklu profilos: prioritāti – Facebook, sekundāri – Twitter, Instagram, Flickr un Youtube.

Veiksmīgo komunikācijas stratēģiju Facebook platformā apliecina būtiskais sekotāju skaita pieaugums gada laikā (no 8000 līdz 12 000 jeb par 50%). Pārdomāti veidojot saturu par svarīgiem jautājumiem (NMP dienesta misija, izsaukšana dzīvībai un veselībai kritiskās situācijās, palīdzības saņemšanas alternatīvas) panākta ļoti plaša sabiedrības iesaiste, auditorijai aktīvi daloties ar NMP dienesta ierakstiem, atzīmējot tos ar emociju simbolu vai komentējot. Facebook TOP 10 ieraksti sasnieguši no 98 000 līdz pat 332 000 lielu auditoriju bez apmaksātu reklāmu izmantošanas (vislielākā popularitāte ierakstam par palīdzības sniegšanu priekšlaikus dzimušam bērnam). NMP dienesta Twitter profilam gada laikā sekotāju pieaugums ir 11,4% un TOP 10 ieraksti sasnieguši no 8 000 līdz 18 000 lielu auditoriju.

Kopumā 2019. gadā sagatavoti 358 ieraksti sociālajos tīklos, t.sk. 23 pašu izstrādāti vizuālie materiāli (infografikas u.c.). Sociālo tīklu ieraksti ietver informāciju par NMP dienesta misiju, izsaukšanu dzīvībai un veselībai kritiskās situācijās un citām medicīniskās palīdzības saņemšanas alternatīvām, gan preventīvus padomus traumatisma mazināšanai un pirmās palīdzības sniegšanai, gan informāciju par karjeru un darbu NMP dienestā, gan arī NMP dienesta attīstību un organizāciju. Attīstot komunikāciju sociālajos tīklos, nodrošinātas arī NMP dienesta preses pasākumu tiešraides Facebook.

Sociālo tīklu kampaņa gripas epidēmijas laikā un aktivitātes sekundāro izsaukumu mazināšanai

Lai mazinātu NMP dienesta sekundāro izsaukumu skaitu, izglītojot iedzīvotājus par pareizu rīcību akūtu elpceļu saslimšanu/gripas gadījumā un palīdzības saņemšanas iespējām šādos gadījumos, 2019. gada februārī un martā gripas epidēmijas laikā sadarbībā ar SPKC īstenota informatīvā kampaņa sociālajos tīklos (izstrādāti 2 video, 10 padomu vizuāli, interaktīvs tests, speciālistu tiešsaistes diskusija, video sižets un raksts www.maminuklubs.lv, sagatavots saturs SPKC mājaslapas jaunai sadaļai "Augsta temperatūra"). NMP dienesta sociālajos tīklos šajā laikā publicēti 13 ieraksti, katram sasniedzot vidēji 20 000 lielu auditoriju. Papildus tam veidota tēmas publicitāte arī medijos (87 publikācijas).

Lai informētu par situācijām, kad jāzvana 113 un kur saņemt palīdzību vienkāršākos gadījumos (akūtā stunda pie ģimenes ārsta, ģimenes ārstu konsultatīvais tālrunis, dežūrārsti, steidzamās medicīniskās palīdzības punkti u.c.), sadarbībā ar NVD sagatavoti informatīvi materiāli (4 video, dažādi infografiki). NMP dienesta sociālajos tīklos publicēti 16 ieraksti, katram sasniedzot vidēji 18 000 lielu auditoriju. Tēmas publicitāte plaši veidota arī medijos.

Lai veidotu sabiedrībā izpratni par NMP dienesta misiju un situācijām, kad nepieciešama neatliekamā medicīniskā palīdzība, NMP dienesta sociālajos tīklos publicēti 13 plašāki, reālos izsaukumos balstīti stāsti par palīdzības sniegšanu sarežģītos apstākļos, smagām traumām un saslimšanām, glābjot dzīvības. Stāsti guvuši ļoti plašu rezonansi, lielākā daļa no tiem sasnieguši vismaz 100 000 lielu auditoriju katrs. Stāsti pārpublicēti arī medijos (vairāk nekā 20 publikāciju).

Komunikācija medijos

2019. gadā sagatavotas 30 preses relīzes, informējot sabiedrību par NMP dienesta attīstību (jaunas brigādes un jauni NMP punkti, ārsta speciālista brigāžu skaita palielināšana, operativitātes saglabāšana un uzlabošana), sniedzot skaidrojumu par NMP izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijās (iespēju vienkāršākās situācijās medicīnisko palīdzību saņemt citās iestādēs), nodrošinot preventīvu informāciju negadījumu un traumu mazināšanai, kā arī ieteikumus pirms nozīmīgiem pasākumiem un svētkiem – maratons, festivāli, Līgo svētki, Jaunais gads u.c. Papildus tam medijiem sagatavoti arī 63 plašāki skaidrojoši materiāli, no kuriem liela daļa saistīta ar NMP dienesta misiju un darba specifiku – skaidrots izsaukumu pieņemšanas process, dispečeru darbs, operativitāte, NMP izsaukšana dzīvībai kritiskās situācijās un iespēja noteiktās situācijās, piemēram, saaukstēšanās, gripas vai migrēnas gadījumos vērsties pie sava ģimenes ārsta, dežūrārsta, steidzamās medicīniskās palīdzības punktā vai padomu saņemt, zvanot uz ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni. Piesaistot MKKVC ārstu ekspertu E. Kanci, sagatavoti un žurnālā "Ārsts.lv" publicēti 6 tematiskie raksti par pirmās palīdzības sniegšanu kritiskās situācijās (atdzīvināšanas pasākumi, slīkšana, elektrotrauma, CSN u.c.). Noorganizētas četras preses konferences: par ārkārtas medicīniskās situācijas pārtraukšanu RRC, par brigāžu darba organizācijas izmaiņām (jauna tipa brigāžu veidošana, brigāžu profilēšana atbilstoši izsaukumu specifikai, jaunu brigāžu punktu veidošana), par pirmsslimnīcas NMP stratēģiju 2020.-2026.gadam.

Analizējot aģentūras LETA mediju monitoringa datus, redzams, ka 2019. gadā medijos bijušas 2948 publikācijas un sižeti par NMP dienesta darbu, savukārt dienesta direktore L. Cipule sniegusi 17 plašākas intervijas medijos - TV rīta raidījumos, radio un laikrakstos. Visplašāko publicitāti guvušas tādas tēmas kā ārkārtas medicīniskās situācijas

pārtraukšanu Rīgā, ieviestās izmaiņas NMP dienestā saistībā ar jauna tipa brigāžu veidošanu, ārkārtas situācija P. Stradiņa KUS slimnīcā, NMP dienesta maksas pakalpojumu cenu izmaiņas un sekundārie izsaukumi, NMP izsaukšana tikai dzīvībai kritiskās situācijās.

Iekšējā komunikācija

Aktīvi veidota komunikācija ar darbiniekiem par aktuāliem jautājumiem, nodrošinot saturu iekšējās komunikācijas kanālos (NMP dienesta iekšējā mājas lapa - intranets, struktūrvienību vadītāju slēgtā grupa Facebook, pasākumi, vadības tikšanās ar darbiniekiem u.c.). Intranetā publicēti 245 raksti, gandrīz puse no tiem saistāmi ar NMP dienesta misijas, vērtību, darbības prioritāšu un mērķu jautājumiem, tostarp jaunu NMP punktu veidošanu, mentordarbības un pilotprojektu rezultātiem, NMP dienesta darbības rādītāji, jaunie procesi – eParaksta ieviešana, iespēja VUGD darbiniekiem ievadīt pretsāpju līdzekļus cietušajiem bīstamajā zonā u.c.

Gada laikā noorganizēti vairāki nozīmīgi pasākumi NMP dienesta darbiniekiem: darba koplīguma apstiprināšanas konference ar vairāk nekā 400 dalībnieku piedalīšanos, nodrošinot tās tiešraidi arī intranetā, nebijuša apjoma un formāta profesionālās pilnveides pasākums "ReStarts", ietverot darbinieku apbalvošanas ceremoniju, izglītojošas lekcijas un mācības, medicīniskās sacensības, NMP dienesta komandas dalība Rīgas Tet maratonā visās maratona distancēs, NMP dienesta direktores tikšanās ar darbiniekiem par aktuāliem jautājumiem u.c.

Lai izzinātu darbinieku viedokli par dažādiem darba jautājumiem, organizētas 11 darbinieku aptaujas (darbs viena mediķa un OMT vadītāja brigādēs, iekšējās komunikācijas risinājumi, NMP dienesta vērtības, darbs divu mediķu brigādēs bez OMT vadītāja, OMT vadītāju kvalifikācijas pilnveidošana u.c.), tostarp regulārais darbinieku apmierinātības pētījums.

Ar Valsts heraldikas komisiju saskaņoti NMP dienesta apbalvojumi "Par nopelniem", "Par ieguldījumu", "Par profesionalitāti", "Par pašizliedzību", "Mūža ieguldījums", "Par ilggadību" un apstiprinātas iekšējās procedūras par šo apbalvojumu piešķiršanas kārtību un kritērijiem.

7. Nozīmīgākie notikumi 2019. gadā

- 2019. gada jūnijā noslēdzās intensīvais darbs pie pirmsslimnīcas NMP stratēģijas 2020.-2026. gadam. Pirmsslimnīcas NMP stratēģija tapa vairāk nekā pusgada garumā, organizējot vairākas ideju darbnīcas ar NMP dienesta ārstniecības personālu un administrāciju, kā arī nozares ekspertu starpdisciplināras diskusijas. Tajā iekļauti mērķi gan operativitātes uzlabošanai visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos, paredzot ātrāku brigādes ierašanās laiku un veidojot jaunus NMP brigāžu punktus, gan mērķi kvalitatīvas un pacientiem drošas NMP nodrošināšanai atbilstoši Eiropas standartiem, kā arī mērķi efektīvākai resursu izmantošanai un cilvēkresursu pārvaldībai, veicinot zinošu, motivētu un apmierinātu darbinieku attīstību NMP dienestā. Tāpat pirmsslimnīcas NMP stratēģijā paredzēts pilnveidot apmācību programmas medicīnas koledžu studentiem un autovadītājiem, lai nodrošinātu atbilstošu kvalifikāciju darbam attiecīgi divu ārstniecības personu bez OMT vadītāja un vienas ārstniecības personas ar OMT vadītāju brigādēs. Minētā stratēģija prezentēta tikšanās reizēs RC un BAC, OVC darbiniekiem, NM asociācijas valdes pārstāvjiem un 2019. gada 28. augustā preses konferencē.

Balstoties uz pirmsslimnīcas NMP stratēģiju 2020.-2026. gadam, izstrādāta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības stratēģija līdz 2021. gadam, iekļaujot Stratēģijā arī mērķus, uzdevumus un rezultatīvos rādītājus KM, ĀS, pirmās palīdzības un SMC attīstībai, par kuriem šajā publiskajā pārskatā veikta atskaite. Stratēģijas plāns par 2019. gadu izpildīts jeb rezultatīvie rādītāji, kurus bija paredzēts mērīt par 2019. gadu, sasniegti par 84,4% (38 no 45).

- Lai uzlabotu NMP dienesta operativitāti un reaģētspēju, 2019. gadā tika izveidoti 4 jauni NMP brigāžu punkti - Jaunjelgavā, Dricānos, Murmastienē un Sinolē, kā arī atjaunota Pāvilostas NMP punkta darbība laika periodā no 01.05. līdz 01.09. Šajos NMP punktos strādā vienas ārstniecības personas brigādes ar OMT vadītāju, kas darbojas pēc pirmā reaģētāja principa – izsaukuma vietā ierodas pirmās, jo atrodas notikuma vietai vistuvāk, un nepieciešamības gadījumā īpaši kritiskās situācijās tām no tuvākajiem punktiem palīgā dodas citas brigādes.
- 2019. gadā atlīdzības palielinājumam papildus tika piešķirti līdzekļi, lai nodrošinātu darba samaksas pieaugumu vidēji par 20%, kā arī virsstundu apmaksu, atbilstoši Satversmes tiesas pieņemtajam lēmumam par normālā pagarinātā darba laika apmaksu.
- 2019. gadā NMP dienests turpināja OMT parka atjaunošanu, saņemot 21 jaunu OMT, kā arī iegādājās vienu jaunu OMT SMC neonatologu brigādes nodrošinājumam.
- Pārskata gadā 14 NMP dienesta mentori pilnveidoja savas zināšanas un prasmes mentora pienākumu veikšanai Eiropas Sociālo fondu finansētā mācību programmā „Ārstniecības personu mentoru sagatavošana”.
- 2019. gadā noorganizēti 2 pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības kursi un apmācītas 27 personas.
- Pateicoties piešķirtajam finansējumam pakalpojumu apmaksai, izdevās nodrošināt pacientu aprūpē visu iesaistīto medicīnisko ierīču tehnisko uzraudzību, kā arī tika iegādātas jaunas medicīniskās iekārtas (defibrilatori, vakuumsūkņi, PMV iekārtas u.c.), tomēr, lai arī 2019. gadā piešķirtais finansējums medicīnisko ierīču atjaunošanai ir viens no lielākajiem NMP dienesta vēsturē, tomēr nebūt ne pietiekams, lai visas nolietotās ierīces tiktu aizstātas ar jaunām.
- Sadarbojoties ar citām ĀS iesaistītajām institūcijām, NMP dienests kopumā piedalījās 15 ĀS un civilās aizsardzības mācību plānošanā un mācībās.
- Uzsākta sadarbība Baltijas valstu starpā, lai stiprinātu veselības nozares gatavību un celtu kapacitāti ĀS pārvaldīšanai. Sadarbības veicināšanai NMP dienests piedalījies starpvalstu (Igaunija, Lietuva, Latvija) sanāksmē Igaunijā (04.12.2019.-05.12.2019).
- Pārskata gadā sagatavoti priekšlikumi un aktīva iesaiste 2019. gada 21. jūnija MK noteikumu Nr.256 “Valsts materiālajās rezervēs ietilpstošo zāļu un medicīnisko ierīču atsavināšanas kārtība” izstrādē.
- Pārskata periodā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību 382 (2018. gadā - 461) dažāda mēroga publiskos pasākumos, un to medicīniskajā nodrošināšanā tika iesaistītas 667 (2018. gadā - 886) resursu vienības. Medicīniskā palīdzība nodrošināta vērienīgu kultūras un sporta norišu dalībniekiem un apmeklētājiem, plaši apmeklētos koncertos ar pasaulē slaveno skatuves zvaigžņu piedalīšanos – britu mūziķa Ed

Sheeran un vācu grupas "Rammstein" koncertu sagatavošanas un norises laikā, mūzikas festivālos „Positivus” un „Summer Sound”.

- 2019. gadā 3 prioritārajās specialitāšu grupās (neiroķirurgi, mutes-sejas-žokļu ķirurgi, neonatologi) iegādātas jaunas mūsdienīgas tehnoloģijas.
- Pieteiktie izsaukumi pārskata periodā samazinājušies par 35 954 izsaukumiem jeb 8,5%, sasniedzot 389 139 izsaukumus, kas saistīts ar 2018. gadā pastiprināti veikto un 2019. gadā turpināto iedzīvotāju informēšanu par gadījumiem, kādos nepieciešams saukt NMP un kādos palīdzība jāmeklē pie ģimenes ārsta u.c.
- 2019. gadā NMP brigādes devušās 364 914 NMP izsaukumos, kas ir par 9,7% (n= 38 997) mazāk nekā 2018. gadā.
- 2019. gadā organizēts nebijuša formāta un apjoma NMP dienesta iekšējais profesionālās pilnveides pasākums "ReStarts", ietverot darbinieku apbalvošanas ceremoniju, izglītojošas lekcijas un mācības, medicīniskās sacensības.
- Lai regulāri aktualizētu OVP vienoto sistēmu, 2019. gadā tika izveidotas jaunas OVP karšu formas.
- Personāla mainība NMP dienestā 2019. gadā bija vidēji 26%, kas, salīdzinot ar 2018. gadu (31%), ir samazinājusies par 5 procentpunktiem.

8. 2020. gadā plānotās aktivitātes

2020. gada NMP dienesta darba plānā izvirzītie mērķi

1. Veidot ilgtspējīgas personālresursu pārvaldības politiku,
2. Turpināt attīstīt NMP operatīvo dienestu,
3. Stiprināt NMP kvalitāti un efektivitāti,

kā prioritātes nosakot

1. Cilvēkresursu nodrošinājums un attīstība;
2. Nodrošinātās NMP kvalitātes pilnveidošana un pacientu drošības uzlabošana;
3. NMP infrastruktūras un tehnoloģiju attīstība;
4. Gatavības paaugstināšana ĀS;
5. Medicīnisko resursu un medicīnas tehnoloģiju nodrošinājums.

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes

- Īstenots Stratēģijā noteikto un citu rezultatīvo rādītāju uzraudzības un analīzes process, lai novērtētu NMP dienesta virzību uz Stratēģijā noteiktajiem sasniedzamajiem mērķiem.
- Optimizēts pirmsslimnīcas NMP brigāžu izvietojums, veidojot jaunus lokalizācijas punktus Ikšķilē un Sabilē.
- Attīstīta gaisa transporta izmantošana pirmsslimnīcas NMP, izstrādājot kritērijus gaisa transporta izmantošanai.
- Pilnveidota ģimenes ārstu konsultatīvā tālruņa darbība.
- Nodrošināta 72h laikā atkārtoto izsaukumu datu analīze, tai skaitā sirds un asinsvadu saslīmšanu gadījumos, lai samazinātu minētos izsaukumus.
- Izveidota brigāžu rotācijas un dislokācijas sistēma operatīvajā režīmā.
- Samazināts CSN skaits par 5%.

- Uzturētas un pilnveidotas teorētiskās zināšanas un prasmes NMP dienesta personām, kuras nodrošina NMP.
- Nodrošināta NMP sniegšanā izmantojamo medicīnisko materiāltehnisko resursu kvalitātes uzraudzība un pārvaldība.
- Attīstīta un pilnveidota pacientu drošības ziņošanas – mācīšanās sistēma.
- Aktualizēts ĀS vadības plāns, NMP dienesta pretterorisma un citi preventīvie un reaģēšanas atbalsta plāni.
- Nodrošināta un pilnveidota PVO SVAN nacionālā kontaktpunkta darbība.
- Nodrošināta Latvijas kā NATO un ES un PVO dalībvalsts informācijas aprīte un vienotas politikas īstenošana veselības aizsardzības jomā.
- ERAF projektu “Vienotās NMP un KM vadības IS attīstība 1.kārta” īstenošana un “Vienotās NMP un KM vadības IS attīstība 2.kārta” uzsākšana.
- Dalība aktivitātēs sadarbības līguma projekta “Vienota kontaktu centra platforma operatīvo dienestu darba atbalstam un publisko pakalpojumu piegādei” ietvaros.
- ASV Civilās sadarbības programmas projektu (Kandavas VMR noliktavas rekonstrukcija, LRC Daugavpilī administratīvo telpu un OMT novietnes izbūve, BAC “Imanta” infrastruktūras uzlabošana) īstenošana.
- Nodrošināti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi BAC “Purvciems”.
- Modernizēts un optimizēts VMR noliktavu tīkls.
- Izvērtēta pirmās palīdzības sniegšanas apmācības sistēmas organizācija.
- Pilnveidota cilvēkresursu analīzes un plānošanas sistēma (noteikti izvērtējamie rādītāji, periodiskums) regulārai cilvēkresursu nodrošinājuma un NMP sniegšanā tieši iesaistītā personāla noslodzes izvērtēšanai.
- Sagatavots paramediķa profesijas, kurā apvienotas ārstniecības personas pamata prasmes un OMT vadīšanas prasmes, profesijas standarts.
- Izstrādāta procedūra, kura nosaka vienotu kārtību akadēmiskās un studiju pētniecības veikšanai NMP dienestā.
- Organizēta darbinieku apmierinātības aptauja, apkopoti un analizēti rezultāti un darbinieku ieteikumi NMP dienesta darbības pilnveidošanai.
- Izstrādāta komunikācijas stratēģija, kas atbalsta efektīvu un konsekventu divvirziena iekšējo komunikāciju NMP dienestā, izstrādājot efektīvākus iekšējās komunikācijas kanālus/rīkus plašākai un tiešākai darbinieku aptverei un iesaistei.
- Veiktas regulāras darba tiesisko attiecību pārtraukušo darbinieku aptaujas vai intervijas, kā arī analizēti iemesli un noteikti kritiskie faktori, kas palielina darbinieku mainības risku.
- Veikti administratīvā sloga mazināšanas pasākumi, t.sk. pilnveidotas darbinieku pašapkalpošanas iespējas resursu vadības sistēmā HORIZON HOP.
- Organizēts ievadkurss un praktiskās darba grupas LEAN sistēmas principu apmācībai.
- Atbilstoši darba telpu novērtējumā konstatētajām neatbilstībām, neatbilstības, kas novērtētas ar III riska pakāpi, novērstas par 80%.
- Noslēgti līgumi ar klīniskā psihologa pakalpojuma sniedzējiem, nodrošinot operatīvu pieejamību psiholoģiskā atbalsta saņemšanai visā NMP dienestā.

"Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības stratēģijas līdz 2021. gadam rezultatīvie rādītāji 2019. gadā"

5.1. Darbības virziens: Neatliekamā medicīniskā palīdzība pirmsslimnīcas etapā					
Mērķis Nr. 1.1.:					
Savlaicīgi nodrošināta NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā					
Darbības rezultāti					
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2018	2019 (plāns)	2019 (fakts)	
Operatīvāte rezultatīvajos 1.-2. prioritātes izsaukumos ir atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam (%)	Republikas nozīmes pilsētās (%)	89,6% ¹	78,3% ¹	81,3%	
	Novadu pilsētās (%)		82,7% ¹	83,9%	
	Lauku teritorijās (%)	84,30%	84,20%	85,3%	
Samazināts administratīvi teritoriālo vienību skaits, kurās operatīvāte ir zem normatīvajos aktos noteiktā	Novadu pilsētas, kurās operatīvāte ir zem normatīvajos aktos noteiktā pret visām novadu pilsētām	24/67	samazinās	23/67	
	Lauku teritorijas, kurās operatīvāte ir zem normatīvajos aktos noteiktā pret visām lauku teritorijām	137/511	samazinās	128/511	
Gaisa transportēšanas attīstība	Gaisa transporta izmantošanas skaits gadā pirmsslimnīcas NMP	0	2	1	
Samazināts pieteikto izsaukumu skaits	Pieteikto izsaukumu skaits	425 093	samazinās	389 139	
Samazināts izpildīto izsaukumu skaits	Izpildīto izsaukumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	208	202	190	

Optimizēts pirmsslimnīcas NMP brigāžu izvietojums	Lokalizācijas punktu skaits	103	105	105
	Plānoto brigāžu skaits	190	194	194
Samazināts sekundāro izsaukumu skaits	Sekundārie izsaukumi (īpatsvars no izpildītajiem izsaukumiem)	36%	35%	35,7%
	Izsaukumu atrisināšana pa telefonu (īpatsvars)	6%	6,5%	6,2%

¹ 2018. gadā operativitāte pilsētās aprēķināta, ievērojot rādītāju pirms MK noteikumu Nr.555 stāšanās spēkā, proti, neizdalot, ierašanās laiku vismaz līdz 75% gadījumos atsevišķi republikas (12 minūtēs) un novadu pilsētās (15 minūtēs).

5.1. Darbības virziens: Neatliekamā medicīniskā palīdzība pirmsslimnīcas etapā			
Mērķis Nr. 1.2.:			
Kvalitatīva un pacientiem droša NMP pirmsslimnīcas etapā			
Darbības rezultāti			
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības	
		2018	2019 (plāns) 2019 (fakts)
	Pacientu īpatsvars ar diagnozi – AKS ar ST elevācijām, kuri 2 h laikā no pirmā kontakta ar NMP brigādi, nogādāti stacionāros perkutānai koronārai intervencei (%)	93,5%	93,9% 98,1%
	Pacientu ar diagnozi – hiperakūts insults, īpatsvars, pie kuriem NMP brigādes pavadītais laiks no ierašanās brīža līdz transportēšanas uzsākšanai uz stacionāru ar Insulta vienību, nepārsniedz 15 min. (%)	3,2%	4% 3,2%
Sniegta kvalitatīva NMP sirds un asinsvadu saslimšanu gadījumos	Atkārtoto – 72 h laikā, izsaukumu īpatsvars (%)	3,4%	3,4% 3,4%

Sniegta kvalitatīva NMP politraumas gadījumos	<i>Stundas laikā, no NMP izsaukuma pieteikšanas, stacionāros nogādāto pacientu ar diagnozi – politrauma, īpatsvars (%)</i>	nav mērīts	28%	33%
Sniegta kvalitatīva NMP āpusstacionāra dzemdībās	<i>Āpus stacionāra dzemdībās NMP brigādes klātbūtnē mirusi dzemdētāja (skaits)</i> <i>Āpus stacionāra dzemdībās NMP brigādes klātbūtnē miris jaundzimušais (skaits)</i>	0 0	0 0	0 0
Pacientiem droša NMP	<i>Pacientu ziņošanas – mācīšanās sistēmā kalendārējā gadā reģistrēto nevēlamo atgadījumu skaits</i> <i>NMP dienestā kalendārējā gadā saņemto pamatoto sūdzību, par sniegtās NMP kvalitāti, skaits</i>	41 57	70 55	85 28

5.1. Darbības virziens: Neatliekamā medicīniskā palīdzība pirmsslimnīcas etapā				
Mērķis Nr. 1.3.:				
Pilnveidota gatavība ārkārtas situācijām				
Darbības rezultāti				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2018	2019 (plāns)	2019 (fakts)
Spēja nodrošināt dienesta darbības nepārtrauktību, uzrādot augstus gatavības rādītājus, noturības spēju un reaģētspēju dienestā un nozarē ārkārtas medicīniskās situācijās	<i>Pilnveidots un aktualizēts Ārkārtas situāciju vadības plāns</i>	1	1	1
	<i>Noorganizētas mācības vai nodrošināta dalība citu institūciju organizētajās mācībās atbilstoši Ārkārtas situācijas vadības plānā izvirzītajiem gatavības līmeņiem un uzdevumiem dienestā (skaits)</i>	13	15	15

5.2. Darbības virziens: Specializētā neatliekamā medicīniskā palīdzība				
Mērķis Nr. 2.1.:				
Uzlabota specializētās NMP sniegšanas kvalitāte un pacientu drošība				
Darbības rezultāti				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2018	2019 (plāns)	2019 (fakts)
Palielināta specializētās neonatoloģiskās palīdzības kapacitāte	<i>Nodrošinātas neonatologu brigādes (skaits)</i>	1	2	2
	<i>Ar mūsdienīgām neonatoloģijai specifiskām medicīniskām tehnoloģijām aprīkotu OMT skaits</i>	2	3	3

SMC speciālisti lieto mūsdienīgas medicīniskās tehnoloģijas	Prioritāro specialitāšu grupu skaits, kurām iegādātas jaunas mūsdienīgas medicīniskās tehnoloģijas	3	3	3
Pilnveidots specializētās NMP nodrošināšanas process	Dežūrrežīmā pieejami atbilstoši aprīkoti un atjaunoti OMT.	7 (no 14)	7 (no 15) (iegādāts 1 jauns OMT neonatologu brigādei)	7 (no 15) (iegādāts 1 jauns OMT neonatologu brigādei)

5.3. Darbības virziens: Katastrofu medicīnas sistēma

Mērķis Nr. 3.1.:

Uzturēta un pilnveidota KM sistēmas gatavība ārkārtas situācijām un katastrofām veselības nozarē

Darbības rezultāti

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības	
		2018	2019 (plāns) 2019 (fakts)
Uzlabota veselības nozares institūciju sagatavotība darbam ĀS, katastrofās un nodrošināta darbības nepārtrauktība	Saskaņoto un aktualizēto slimnīcu KM plānu skaits (kopējo/no tiem aktualizēto)	27/5	29/10 29/10
Uzlabota iesaistīto institūciju darbinieku izpratne un zināšanas par ārkārtas situāciju pārvaldīšanu un institūciju darbības nepārtrauktības nodrošināšanu dažādu apdraudējumu gadījumā	KM sistēmas jomā organizēto un vadīto mācību skaits gadā.	11	12 12
	Civilās aizsardzības praktisko mācību, kurās ņemta dalība, skaits gadā.	3	3 4

² EK Veselības programmas projekts "Vienotā rīcība gatavības stiprināšanai ES pret nopietniem pārrobežu draudiem veselībai un atbalstu Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu ieviešanai" (Joint Action to strengthen preparedness in the EU against serious cross-border threats to health and support the implementation of International Health Regulations (IHR))

5.4. Darbības virziens: Pirmās palīdzības sniegšanas sistēmas organizēšana				
Mērķis Nr. 4.1.:				
Uzlabota un efektīvāka pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšana valstī, nodrošinot pirmās palīdzības sniegšanas apmācību pakalpojuma pieejamību un administratīvā sloga mazināšanu				
Darbības rezultāti				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2018	2019 (plāns)	2019 (fakts)
Uzlabota pirmās palīdzības pasniegēju apmācības kursu pieejamība	<i>Palielināts pasniegēju apmācības kursu piedāvājums, atkarīgs no pieprasījuma.; (kursu skaits gadā)</i>	-	2	2
Pilnveidoti eksāmenu un ar tā norisi saistītie procesi pirmās palīdzības pasniegēju zināšanu un prasmiju novērtēšanai tiesību piešķiršanai fiziskām personām nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā.	<i>Nodrošināts kvalitatīvs un izsekojams eksāmena norises process, pilnveidojot un izstrādājot iekšējos normatīvos aktus. (iekšējo normatīvo aktu-kārību skaits gadā)</i>	-		Uzsākts darbs pie 5 iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanas

5.5. Darbības virziens: Cilvēkresursu vadība un attīstība

Mērķis Nr. 5.1.:

Uzlabots nodarbināto ar atbilstošu kvalifikāciju nodrošinājums

Darbības rezultāti

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības	
		2018	2019 (plāns) / 2019 (fakts)
Funkciju veikšanai pietiekams personāla nodrošinājums	Samazinās personāla mainība (gadā %)	31%	29% / 26%
	Tajā skaitā pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanā iesaistīto darbinieku mainība vecuma grupā 25-54 gadiem	21%	15% / 14%
	Pieaug pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanai atbilstošas kvalifikācijas NMP brigāžu, kurās otrās personas pienākumus neveic medicīnas asistenti, ārstniecības personāla īpatsvars	82%	85% / 85%
	Pieaug specializētās NMP nodrošināšanā nodarbināto ārstniecības personu skaits 24 amatu grupās (ne mazāk kā 4 katrā grupā)	87%	87% / 87%

5.5. Darbības virziens: Cilvēkresursu vadība un attīstība				
Mērķis Nr. 5.2.:				
Uzlabota darba vide un efektīvā darba organizācija				
Darbības rezultāti				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2018	2019 (plāns)	2019 (fakts)
	<i>Darbinieku apmierinātība ar darba apstākļiem un darba vidi (aptaujas dati, %)</i>	80%	81%	73%
	<i>Darbinieku apmierinātība ar darba organizāciju (sistēmu un procedūru efektīvizēšanu) (aptaujas dati, %)</i>	73%	74%	58%
	<i>NMP brigāžu personāla vidējās darba intensitātes gadā izlīdzināšana no 0.125 līdz 0.5 izsaukumiem stundā (%)</i>	76%	80%	76%
Droša, sakārtota darba vide un efektīva darba organizācija	<i>Darba vietā gūto nelaiemes gadījumu skaita samazināšanās (skaitis, gadā)</i>	123	120	94

³ Lean sistēma – vadības princips un metožu kopums, kas vērsts uz iestādes iekšējo procesu efektīvizāciju un darbības pilnveidošanu kopumā, tādējādi radot lielāku vērtību pakalpojuma saņēmējam.

5.5. Darbības virziens: Cilvēkresursu vadība un attīstība			
Mērķis Nr. 5.3.:			
Motivēts, lojāls un iesaistīts, un kvalificēts darbinieks			
Darbības rezultāti			
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības	
		2018	2019 (plāns) 2019 (fakts)
Pilnveidota darbinieku motivēšanas sistēma	<i>Darbinieku skaits, kurus apmierina NMP dienestā nodrošinātās iespējas pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes (aptaujas dati, %)</i>	58%	59% 60%
	<i>Mentorprogrammu sekmīgi beigušo medicīnas asistentu un ārstniecības personu īpatsvars (%)</i>	nav mērīts	90% 90%
	<i>Darbinieku skaits, kuri NMP dienestu kā labu darba vietu ieteiktu citiem (aptaujas dati, %)</i>	62%	63% 71%

5.5. Darbības virziens: Cilvēkresursu vadība un attīstība			
Mērķis Nr. 5.4.:			
Pilnveidoti komandas darba principi			
Darbības rezultāti			
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības	
		2018	2019 (plāns) 2019 (fakts)
Pilnveidotas vadītāju prasmes komandas darbā un komunikācijā	<i>Darbinieku skaits, kuri uzskata, ka tiešais darba vadītājs sniedz objektīvas atsauksmes par darba sniegumu (aptaujas dati, %)</i>	73%	74% 80%
Veicināta darbinieku iesaiste komandas darbā	<i>Organizēts ikgadējs darbinieku apbalvošanas un saliedēšanas pasākums</i>	-	1 1